

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Θέμα : Γυναικείος Αγροτουριστικός Συναιτερισμός

«Οι Απολλωνιάτισσες»

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΦΩΤΑΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ Α.Μ 14372

ΜΑΚΑΡΟΥΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ Α.Μ 15652

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΔΙΔΑΚΤΩΡ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Εισαγωγή
Κεφάλαιο 1
Ο Αγροτουρισμός
1.1 Ορισμός Αγροτουρισμού.....σελ.6
1.2 Εννοιολογικό Περιεχόμενο του Αγροτουρισμού.....σελ. 7
1.3 Οι βασικές αρχές και οι στόχοι του Αγροτουρισμού.....σελ.7
1.4 Η τουριστική ζήτηση.....σελ.9
1.5 Το προφίλ του Αγροτουρίστα.....σελ.10
1.6 Οι διαστάσεις και οι επιδράσεις του αγροτουρισμού.....σελ.11
1.7 Ο Αγροτουρισμός στην Ελλάδασελ.16
1.8 Ο Αγροτουρισμός σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.....σελ.17
1.9 Φορείς Αγροτουριστικής Πολιτικής.....σελ.18
1.10 Προγράμματα Χρηματοδότησης και Ανάπτυξης του Αγροτουρισμούσελ.19
1.11 Αναπτυξιακές εταιρίες - Η περίπτωση της ΑΝ.ΔΩ (Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου)σελ.22
1.12 Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί.....σελ.24
Κεφάλαιο 2
Γυναικεία επιχειρηματικότητα – Η περίπτωση του Γυναικείου Αγροτικού Συνεταιρισμού «Οι Απολλωνιάτισσες»
2.1. Γυναίκεια Επιχειρηματικότητα στον Αγροτουρισμόσελ.26
2.2 «Οι Απολλωνιάτισσες».....σελ.28
2.3 Όργανα Διοίκησης και Ελέγχου – Οργάνωση και δομή του Συνεταιρισμού.....σελ.31
2.3.1. Διοικητικό Συμβούλιο.....σελ.31
2.3.2. Συγκρότηση – Κωλύματα – Συμμετοχή.....σελ.32
2.3.3. Αρμοδιότητες και ευθύνες.....σελ.32
2.3.4. Συνεδρίαση.....σελ.33
2.3.5 Καθήκοντα μελών.....σελ.34
2.3.6 Επωνυμία – Έδρα.....σελ.34
2.3.7 Αρμοδιότητες.....σελ.35
2.3.8 Σύγκλιση.....σελ.36

2.3.9. Ψηφοφορία.....σελ.37	σελ.37
2.3.10 Απόφαση.....σελ.37	σελ.37
2.3.11. Δάνεια.....σελ.38	σελ.38
2.3.12. Λογιστικό έτος– Τηρούμενα Βιβλία.....σελ.38	σελ.38
2.3.13. Έλεγχος.....σελ.39	σελ.39
2.3.14. Τροποποίηση Καταστατικού.....σελ.40	σελ.40
2.3.15. Λύση.....σελ.40	σελ.40
2.3.16. Εκκαθάριση- Ενέργειες εκκαθαριστών.....σελ.40	σελ.40
Κεφάλαιο 3	
Οικονομική Δραστηριότητα του Συνεταιρισμού	
3.1 Προϊόντα του Συνεταιρισμού.....σελ.42	σελ.42
3.2 Εξαγωγές του Συνεταιρισμού.....σελ.48	σελ.48
3.3 Επενδύσεις του Συνεταιρισμού.....σελ.48	σελ.48
3.4 Δραστηριότητες του Συνεταιρισμού.....σελ.48	σελ.48
3.5 Οικονομικά Στοιχεία.....σελ.50	σελ.50
3.5.1 Οικονομικά στοιχεία του Συνεταιρισμού κατά την διετία 2014-2015σελ.50	σελ.50
Στόχοι.....σελ.59	σελ.59
Συμπεράσματα.....σελ.62	σελ.62
Βιβλιογραφία.....σελ.66	σελ.66

Εισαγωγή

Αντικείμενο της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας είναι να αναδείξει το ρόλο του 1^{ου} Γυναικείου Αγροτουριστικού Συνεταιρισμού στα Δωδεκάνησα «Οι Απολλωνιάτισσες», στην τοπική οικονομία και την κοινωνία.

Σημαντικό κομμάτι σε αυτό λαμβάνει θέση ο Αγροτουρισμός τον οποίο θα αναλύσουμε στο πρώτο κεφάλαιο αυτής της εργασίας, από τον οποίο και εμπνεύστηκαν την ίδρυση του Συνεταιρισμού οι γυναίκες του ορεινού χωριού της Ρόδου, Απόλλωνα.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια ενίσχυσης της ανάπτυξης των τουριστικών δραστηριοτήτων σε αγροτικές και ορεινές περιοχές, οι οποίες χαρακτηρίζονται από φαινόμενα ερήμωσης αλλά και μείωσης του εισοδήματος του αγροτικού πληθυσμού.

Ο Αγροτουρισμός συμβάλει στην παραμονή των κατοίκων στις περιοχές τους, στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην επιβίωση παραδοσιακών και νέων 'πράσινων' επαγγελμάτων και στην ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Έτσι λοιπόν οι γυναίκες αυτές αποφάσισαν να παλέψουν για να κρατήσουν τα παραδοσιακά στοιχεία του τόπου τους ιδρύοντας τις «Απολλωνιάτισσες».

Κατά τη διάρκεια της ενασχόλησης μας με την πτυχιακή εργασία και έχοντας μια πιο άμεση επικοινωνία με τα μέλη και τις υπεύθυνες του Συνεταιρισμού καταφέραμε να συλλέξουμε πληροφορίες που έχουν να κάνουν με το όραμα τους καθώς και το πώς λειτουργεί και είναι δομημένος ο Συνεταιρισμός.

Τις «Απολλωνιάτισσες» τις βρίσκουμε στο χωριό Απόλλωνα όπου και εκεί έχουν την έδρα τους. Όταν εκδηλώσαμε το ενδιαφέρον μας, μας προσκάλεσαν και εκεί συνομιλήσαμε με την υπεύθυνη του Συνεταιρισμού όπου και μας ξενάγησε στο

παραδοσιακό εργαστήριο τους όπου εκεί παρασκευάζονται όλα τα προϊόντα τους.

Επίσης μας δόθηκε πλήρης ενημέρωση σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία καθώς και τις χρηματοδοτήσεις και τις δράσεις του Συνεταιρισμού.

Στο τέλος καταλάβαμε πόσο κόπιασαν αυτές οι γυναίκες για να κρατήσουν την παράδοση στον τόπο τους και το πόσο αγαπούν αυτό που κάνουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 Ορισμός Αγροτουρισμού

Ο αγροτουρισμός είναι μια ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολλών δραστηριοτήτων στον αγροτικό χώρο που παρέχει στους επισκέπτες την ευκαιρία να απολαύσουν τις διακοπές τους σε ένα ήσυχο μέρος, κοντά στη φύση και στους απλούς χωρικούς που είναι ακόμη δεμένοι με τη γη και τις τοπικές παραδόσεις¹

Ο ορισμός αυτός έχει επικρατήσει, καθώς στον αρχικό ορισμό τονιζόταν πως:

«Αγροτουρισμός είναι η τουριστική εκείνη δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε χώρο μη αστικό, σε μικρές μονάδες, οικογενειακής ή συνεταιριστικής μορφής, συμπληρωματικά ως προς την κύρια δραστηριότητα που είναι και παραμένει η ενασχόληση με τη γεωργία». Οι έννοιες δηλαδή "αγροτικός χώρος ή αγροτική ανάπτυξη" διαχρονικά διευρύνθηκαν, προσέγγισαν το αστικό μοντέλο, δανείστηκαν πολλά από τα στοιχεία του, αλλά κάτω από καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

Ιστορικά η πρώτη εμφάνιση του τουρισμού υπαίθρου και του αγροτουρισμού τοποθετείται το 19ο αιώνα, όταν ο τότε αστικός πληθυσμός πραγματοποιούσε εκδρομές με τους ατμοκίνητους σιδηρόδρομους. Όμως ο αγροτουρισμός, ως συγκροτημένη εναλλακτική μορφή τουρισμού, εμφανίζεται για πρώτη φορά τη δεκαετία του '60 στις Η.Π.Α. Στη χώρα μας, οι πρώτες μορφές αγροτουριστικής δραστηριότητας έλαβαν χώρα το 1984, με την ίδρυση των πρώτων γυναικείων αγροτουριστικών συνεταιρισμών (Πέτρα Λέσβου, Αμπελάκια, Αράχοβα, Μαστιχοχώρια Χίου).²

¹ Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

² Ιακωβίδου Ο. (2006) σελ 6

Ο Αγροτουρισμός επιδιώκει επίσης τη δημιουργία θετικών κοινωνικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ανταποκρίνεται σε δύο ανάγκες: Η πρώτη είναι η ανάγκη των κατοίκων των αστικών κέντρων για επιστροφή στη φύση με σκοπό να ξεφύγουν από τις δυσκολίες της καθημερινής ζωής. Η δεύτερη ανάγκη αφορά τους αγρότες, οι οποίοι υπερνικούν το ρόλο τους ως παραγωγοί και ασχολούνται επιπλέον με τον τομέα των υπηρεσιών σε μια προσπάθεια να συμπληρώσουν το αγροτικό τους εισόδημα.³

1.2 Εννοιολογικό Περιεχόμενο του Αγροτουρισμού

Οι ορισμοί «τουρισμός του αγροκτήματος», «τουρισμός του αγροτικού χώρου» και «αγροτουρισμός» αποκτούν διαφορετική έννοια στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες: Ο τουρισμός του αγροτικού χώρου (Rural tourism), είναι όλες οι μορφές τουρισμού που διαμορφώνονται στον αγροτικό χώρο, όπως είναι ο μαζικός και ο ήπιος τουρισμός κ.α. Ο αγροτουρισμός (Agritourism / Agrotourism), είναι όλες οι μορφές τουρισμού που σχετίζονται άμεσα με το αγροτικό περιβάλλον, τα αγροτικά προϊόντα και τη διαμονή στον αγροτικό χώρο κι επίσης, οι προμηθευτές αυτού του τουριστικού προϊόντος είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την αγροτική ζωή. Ο τουρισμός του αγροκτήματος (Farm Tourism) περιλαμβάνει όλες τις μορφές τουρισμού που σχετίζονται άμεσα με την αγροτική εκμετάλλευση, είτε με την διαμονή και την παροχή γευμάτων είτε με την ψυχαγωγία και τις ημερήσιες περιηγήσεις σε αυτήν.⁴

1.3 Οι βασικές αρχές και οι στόχοι του Αγροτουρισμού

Η έννοια του αγροτουρισμού συνδέεται με κάποιες βασικές αρχές:

- Προώθηση της ποιότητας.
- Σεβασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Προστασία του περιβάλλοντος.

Ο Αγροτουρισμός θεωρεί τις ανθρώπινες σχέσεις ως ένα από τους κυριότερους παράγοντες που συμβάλλουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της κάθε περιοχής και προσφέρει ένα γενικότερο πλαίσιο υποστήριξης με προσφορά οικολογική και ανθρωπιστική.

³ Ιακωβίδου Ο. σελ 7

⁴ Διαθέσιμο URL www.agrotourism.gr

. Ο αγροτουρισμός δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή «κλίνης και στέγης» που συνήθως είναι κατάλληλα διαμορφωμένη σε σπίτια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής ή στην παροχή σπιτιών που διαθέτουν έναν αξιόλογο τοπικό χαρακτήρα, αλλά περιλαμβάνει και μικρές μονάδες παραγωγής, όπως πρατήρια διάθεσης ειδών λαϊκής τέχνης, οικοτεχνίες, χειροτεχνίες, μονάδες άθλησης - σπορ, οργανωμένα κέντρα εκπαίδευσης και παροχής ειδικών υπηρεσιών, ταβέρνες, εστιατόρια, παραδοσιακά καφενεία, αναβίωσης παραδοσιακών πολιτιστικών εθίμων κλπ.

Ως εκ τούτου, ο αγροτουρισμός, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να αποτελέσει μια κατάλληλη στρατηγική για την τοπική ανάπτυξη και να συμβάλλει στην ενδογενή ολοκληρωμένη ανάπτυξη που δένει αρμονικά με τις άλλες οικονομικές δραστηριότητες κάθε περιοχής και να αποτελέσει ουσιαστική αναπτυξιακή παράμετρο στα 24 προγράμματα τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης (**Αγροτουρισμός και Άλλες Μορφές Εναλλακτικού Τουρισμού**).

- Με αφορμή τη δεύτερη ανάγκη ο αγροτουρισμός αποτελεί μια πραγματική σημαντική μορφή τουριστικής ανάπτυξης που στοχεύει:
- Στο συνδυασμό συνεργασίας των τριών τομέων της παραγωγής μιας χώρας (πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς).
- Στην περιφερειακή ανάπτυξη, αφού η ύπαρξή του αποτελεί σημαντικό λόγο δημιουργίας αναπτυξιακών έργων υποδομής.
- Στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών και οικολογικών επιβαρύνσεων.
- Στην άνοδο του οικονομικού επιπέδου των περιοχών αυτών και στη συμπλήρωση του εισοδήματος των κατοίκων καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας του αγροτικού πληθυσμού.
- Στη διασφάλιση και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, έχοντας συγχρόνως θετική επίδραση στη συγκράτηση των πληθυσμών στον τόπο κατοικίας. Παράλληλα με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας επιβιώνουν συχνά επαγγέλματα που τείνουν να εκλείψουν και τέτοια στη χώρα μας θεωρούνται αυτά που σχετίζονται με χειρωνακτικές τέχνες, όπως η ξυλογλυπτική, η αργυροχρυσοχοΐα, η κεραμική, η υφαντική. Στη βελτίωση και

διάθεση των τοπικών και γεωργικών προϊόντων καθώς και στη γνωριμία τους με το κοινό. Στη διατήρηση, την προβολή και την αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Γνωριμία με τη φύση και ψυχολογική ικανοποίηση και ανάταση του τουρίστα από την επαφή του με αυτή. Στην ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε περιοχές που μέχρι σήμερα παρέμεναν αναξιοποίητες, ενώ στη πραγματικότητα διαθέτουν δυναμική ανάπτυξης. Ουσιαστικά, ο αγροτουρισμός συμβάλλει ώστε ο επισκέπτης να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, τη παραδοσιακή κουζίνα και τη καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα πολιτισμικά 25 στοιχεία και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του χώρου αυτού. Επιπλέον, ο αγροτουρισμός θα φέρει τον επισκέπτη σε επαφή με τη φύση καθώς και με τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, στις οποίες θα μπορεί να συμμετέχει, να ψυχαγωγηθεί και να νιώσει τη χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης. Τέλος, θα κινητοποιήσει τις παραγωγικές, πολιτισμικές και αναπτυξιακές δυνάμεις του τόπου συμβάλλοντας έτσι στην αειφόρο περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του αγροτικού χώρου.⁵

1.4 Η τουριστική ζήτηση

Η συνθετότητα της ανάλυσης της αγροτουριστικής ζήτησης σχετίζεται με εκείνη της προσφοράς. Τα άτομα τα οποία συμμετέχουν στην τουριστική μετακίνηση επιδιώκουν να ικανοποιήσουν ένα μεγάλο αριθμό αναγκών μέσω της τουριστικής κατανάλωσης. Η ερμηνεία και η πρόβλεψη των τάσεων της αγροτουριστικής ζήτησης απαιτεί απαραίτητως τη γνώμη της φύσης, της εξέλιξης και του συσχετισμού των μεταβλητών, οι οποίες αφενός ανταποκρίνονται σε μια οικονομική λογική, αφετέρου δε επιτρέπουν τη συμμετοχή των ατόμων στην "αγροτουριστική μετακίνηση", η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τους παράγοντες "χώρο" και "χρόνο".

⁵ .Τομαράς Π Λάγος (2005) Ο Αγροτουρισμός ως παράγοντας Τοπικής Ανάπτυξης

Τρεις μεγάλες κατηγορίες παραγόντων διαμορφώνουν την ζήτηση, επηρεάζοντας σημαντικά τα ποσοστά αναχώρησης για διακοπές. Αυτές είναι οι παρακάτω:

1. Οι κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες, τους οποίους τα άτομα ελάχιστα μπορούν να επηρεάσουν, ακόμα και όταν σχετίζονται με την κοινωνική τους διαστρωμάτωση.
2. Οι κοινωνικο-ψυχολογικοί, ή υποκειμενικοί παράγοντες, οι οποίοι σχετίζονται με την προσωπικότητα των ατόμων και τις βαθύτερες ανάγκες τους.
3. Η επίδραση των παραγόντων που σχετίζονται με το τουριστικό προϊόν της χώρας υποδοχής και οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως δυναμικοί (προβολή, σχεδιασμός κ.λπ.) ή παθητικοί.

1.5 Το προφίλ του Αγροτουρίστα

Αυτό που διαφοροποιεί τον Αγροτουρισμό από τον μαζικό τουρισμό, επομένως και τον Αγροτουρίστα από τον κοινό τουρίστα, είναι ότι δίνεται σημασία σε ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και εμπεριέχει αξίες και δραστηριότητες που δεν επιβαρύνουν το οικολογικό περιβάλλον και είναι ανεκτές από αυτό. Σε γενικές γραμμές παρατηρείται ότι οι αγροτουρίστες σε σύγκριση με τα παλαιότερα χρόνια έχουν πιο πολλές απαιτήσεις στο θέμα της διατροφής, των παρεχόμενων υπηρεσιών φιλοξενίας και δραστηριοτήτων αναψυχής και αυτό λόγω του ότι έχουν υψηλό επίπεδο μόρφωσης και αρκετές προηγούμενες εμπειρίες, οι οποίες ανεβάζουν τα στάνταρ τους. Ένα σημαντικό ζήτημα είναι και το χρηματικό, αφού απαιτούν το αγροτουριστικό προϊόν να έχει συγκεκριμένες προδιαγραφές, αντάξιες των προσδοκιών τους. Αυτό που αναζητούν οι αγροτουρίστες είναι η χαλάρωση και η αποκοπή από την καθημερινότητά τους. Θέλουν να έρθουν σε επαφή με τη φύση, να γνωρίσουν την αγροτική ζωή και τα αγροτικά προϊόντα και να συναναστραφούν με τους αγρότες και τους ντόπιους. Ψάχνουν για την αυθεντικότητα και τη διαφορετικότητα. Επιπλέον, ο αγροτουρίστας δεν αναζητά τις παθητικές διακοπές, επιθυμεί συνεχώς να απασχολείται με ποικίλες δραστηριότητες, συνδυάζοντας έτσι την περιπέτεια με την ενεργό συμμετοχή και δράση στη φύση. Ανήκουν σε διάφορες ηλικιακές ομάδες και το οικονομικό και μορφωτικό τους επίπεδο είναι αρκετά

υψηλό. Έχουν επίσης αυξημένη οικολογική συνείδηση και δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον πολιτισμό και την κουλτούρα άλλων λαών. Δεν είναι επιρρεπείς στα πρότυπα καταναλωτικής συμπεριφοράς και έχουν υψηλές απαιτήσεις σε όλα τα επίπεδα.⁶

1.6 Οι διαστάσεις και οι επιδράσεις του αγροτουρισμού

Ορισμένοι από τους βασικούς παράγοντες ανάπτυξης της αγροτουριστικής βιομηχανίας είναι οι ακόλουθοι:

- Η αύξηση του όγκου του διεθνούς τουρισμού
- Η ανάδειξη εξειδικευμένων ταξιδιωτικών υπηρεσιών, π.χ. μέσω των οργανωτών- παραγωγών ταξιδιών (tour operators) και ταξιδιωτικών πρακτορείων, για την παροχή πληροφοριών στους τουρίστες και βοήθειας για την επιλογή τους.
- Ο εκδημοκρατισμός των διακοπών, στις οποίες πλέον συμμετέχουν περισσότερες κοινωνικό-οικονομικές ομάδες.
- Η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας της πληροφορίας για τη διαχείριση της πληροφόρησης.
- Η αυξανόμενη σημασία των αερομεταφορών στην παγκοσμιοποίηση του αγροτουρισμού.
- Η αυξανόμενη ευελιξία των οργανωμένων εκδρομών, η οποία ενθαρρύνει τη ζήτηση στον αγροτουρισμό και διευκολύνει τα ταξίδια σε μακρινούς προορισμούς.

Ο αγροτουρισμός έχει άμεση επίδραση στο τοπικό εισόδημα, προκαλώντας σε αυτό ποσοτικές και ποιοτικές μεταβολές. Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού γενικά σε μια περιοχή συμβάλλει ουσιαστικά στην αύξηση του τουριστικού εισοδήματος και κατ' επέκταση του εισοδήματός της, ενώ με την ανακατανομή του συντελεί στην άμβλυνση της ανισότητας των εισοδημάτων μεταξύ των διαφόρων κοινοτήτων της, αλλά και μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών ομάδων.

⁶ Διαθέσιμο URL [www.agrotourism .g](http://www.agrotourism.g)

Παράλληλα, δημιουργεί θέσεις απασχόλησης (πλήρους ή μερικής). Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή του στην ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (τουριστικές επιχειρήσεις, εμπορικά καταστήματα κ.λπ.). Πολλές φορές η απασχόληση στον αγροτουρισμό συνδυάζεται και με παράλληλη απασχόληση σε κάποιο άλλο κλάδο της οικονομίας (π.χ. γεωργία, βιομηχανία), με αποτέλεσμα τη γενικότερη αύξηση των οικογενειακών εισοδημάτων. Ιδιαίτερα στις τουριστικές περιοχές που λειτουργούν εποχικά, η πολλαπλή απασχόληση με επίκεντρο τον τουρισμό αποτελεί τον κανόνα για υψηλό ποσοστό του πληθυσμού.

Ο αγροτουρισμός δημιουργεί-αποτελεί, μεταξύ άλλων, σημαντική πηγή εσόδων για το κράτος και κυρίως για την τοπική αυτοδιοίκηση, λόγω της είσπραξης φόρων και τελών, ενώ μέσω της εισαγωγής του συναλλάγματος επιφέρει ουσιαστική βελτίωση στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, καθώς επίσης και αύξηση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας υποδοχής και φιλοξενίας των τουριστών. Οι επενδύσεις στον ευρύτερο τουριστικό τομέα, αλλά και η ιδιότητα του τουρισμού να ενισχύει δυναμικά τη δημιουργία πολλών μικρών επιχειρήσεων στις περιοχές όπου αναπτύσσεται, οδηγούν στην αύξηση των φορολογικών εσόδων. Ένας άλλος παράγοντας που συμβάλλει σε αυτή την αύξηση είναι και ο μεγάλος αριθμός των απασχολούμενων στον τομέα, η πλειοψηφία των οποίων έχει υψηλά εισοδήματα και αντίστοιχη καταναλωτική δαπάνη.

Ο αγροτουρισμός αποτελεί παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, όταν αναπτύσσεται ισόρροπα, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας και της περιφερειακής ανάπτυξης. Όταν αναπτύσσεται μονόπλευρα, τότε οι μακροχρόνιες επιδράσεις του στην οικονομία μιας χώρας είναι αρνητικές, επειδή αποδυναμώνει τους παραγωγικούς κλάδους της και κυρίως τη βιομηχανία και τη γεωργία, ενώ βαθμιαία μεταβάλλει την οικονομία της χώρας σε οικονομία υπηρεσιών. Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού οφείλει να πραγματοποιείται ταυτόχρονα με αυτήν των άλλων παραγωγικών κλάδων της οικονομίας, δηλαδή να είναι προγραμματισμένη, ισόρροπη και αρμονική. Με αυτήν την προϋπόθεση, έχει τη δυνατότητα να συμβάλει σημαντικά στο σχηματισμό του εθνικού εισοδήματος, στη μείωση της ανεργίας και της υποαπασχόλησης και κυρίως στην εξισορρόπηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. συνολικότερη στροφή των κοινωνιών όπου αναπτύσσεται ο αγροτουρισμός σε παραγωγικές δομές και τρόπο ζωής με χαρακτηριστικά αστικοποίησης και εκσυγχρονισμού, επιφέρει τελικά σημαντικές αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις, τα ήθη και τα έθιμα. Τέτοιες αλλαγές έχουν

παρατηρηθεί στις σχέσεις των δύο φύλων, στον τρόπο ζωής και συμπεριφοράς, στην εκτίμηση της τοπικής παράδοσης, στα έθιμα, στις σχέσεις ανάμεσα σε άτομα της ίδιας κοινότητας κ.λπ.

Παράλληλα με τις οικονομικές επιδράσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω, ο αγροτουρισμός έχει σημαντικές κοινωνικές επιδράσεις.

Οι περισσότερες από αυτές εστιάζονται στην επικράτηση των παραγωγικών δομών που σχετίζονται με τον τουρισμό και με τρόπο άμεσο ή έμμεσο διαμορφώνουν έναν νέο τύπο αστικής κοινωνικής δομής.

Η σημαντικότερη επίπτωση αυτής της νέας τάσης που διαμορφώνεται είναι η κατανομή και διάχυση των εισοδημάτων σε ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού και η ανισομερής ανάπτυξή του με ταυτόχρονη εγκατάλειψη σταδιακά άλλων κλάδων της οικονομίας, όπως η γεωργία - κτηνοτροφία και ο δευτερογενής τομέας.

Επιπλέον, ο αγροτουρισμός συμβάλλει στην αξιοποίηση παλαιών κατοικιών και στην καταπολέμηση της μαζικής μετανάστευσης από την ύπαιθρο.⁷

Τέλος, ειδική αναφορά πρέπει να γίνεται στην ποιότητα του αγροτουρισμού, όταν μιλάμε για τις επιδράσεις του, καθώς αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι και ένα από τα πιο επίκαιρα θέματα της τρέχουσας δεκαετίας. Πρόκειται για ένα θέμα που δεν απασχολεί μόνο την ακαδημαϊκή κοινότητα, έχει πλέον εισέλθει στην επιχειρηματική πρακτική και αντιπροσωπεύει την έννοια-κλειδί σε όρους στρατηγικού σχεδιασμού και οργάνωσης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Η κεντρική ιδέα και ο βασικός κατευθυντήριος άξονας του σχεδιασμού και της οργάνωσης-διοίκησης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων είναι η παροχή μίας ποιοτικής εξυπηρέτησης, ενός συνολικού προϊόντος ποιότητας που να υπερβαίνει τις προσδοκίες του πελάτη.

Η ποιότητα εξυπηρέτησης και το ανθρώπινο δυναμικό συνθέτουν τη βάση επίτευξης των επιχειρηματικών στόχων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα σε συνθήκες υπερπροσφοράς, έντονου ανταγωνισμού και ύφεσης.

⁷ Καραμίχας Τ. (2005) Ο ρόλος των συνεταιρισμών στην ανάπτυξη της υπαίθρου

Ανάλυση του μικρο-περιβάλλοντος (SWOT Analysis)

Μέσα από την ανάλυση SWOT που ακολουθεί δίνεται η δυνατότητα να εντοπιστούν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του εσωτερικού περιβάλλοντος της Ρόδου, καθώς και οι ευκαιρίες και οι απειλές από το εξωτερικό της περιβάλλον. Έτσι θα μπορέσει με βάση τα δυνατά της σημεία να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες και να αποφύγει τις απειλές που υπάρχουν ή ενδέχεται να προκύψουν προκειμένου να συνεχίσει απρόσκοπτα, την αναπτυξιακή της πορεία.

SWOT ANALYSIS⁸

Δυνάμεις (Strengths)

1. Η ύπαρξη τουριστικών φορέων που ασχολούνται αποκλειστικά με την προώθηση της Ρόδου ως τουριστικός προορισμός (όπως η ΠΡΟΤΟΥΡ κ.ά.).
2. Άριστες κλιματολογικές συνθήκες (το μεγαλύτερο διάστημα ηλιοφάνειας όλο το χρόνο σε σχέση με όλους σχεδόν τους υπόλοιπους ανταγωνιστικούς τουριστικούς προορισμούς).
3. Πλούσια φυσική ομορφιά
4. Ασφαλής προορισμός
5. Ευρωπαϊκή Ένωση
6. Μέρος με ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά
7. Καταξιωμένος διεθνώς τουριστικός προορισμός (σύμφωνα με δημοσκόπηση που διενήργησε η διαδικτυακή υπηρεσία ταξιδιωτικών συμβούλων Trip-Advisor η Ρόδος αναδείχθηκε ως ο πρώτος στην Ευρώπη και πέμπτος παγκοσμίως αγαπημένος τουριστικός προορισμός)
8. Σημαντική παρουσία και εμπειρία στην παγκόσμια τουριστική αγορά όντας το πρώτο νησί της Ελλάδας που αναπτύχθηκε τουριστικά.

Αδυναμίες (Weaknesses)

1. Ανεπάρκεια βασικών υποδομών (οδικό δίκτυο, μαρίνες)
2. Η χρήση από την πλειοψηφία των ξενοδοχείων του συστήματος all Inclusive.
3. Έλλειψη διεθνών ξενοδοχειακών αλυσίδων
4. Μεγάλη εποχικότητα
5. Υπερεξάρτηση από (tour operators)
6. Έλλειψη απευθείας ακτοπλοϊκής σύνδεσης με το λιμάνι του Πειραιά.
7. Ισχυρός ανταγωνισμός ως προς τις τιμές με Τουρκία, λόγω κοντινής απόστασης.

⁸ Η ανάλυση SWOT είναι ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος μιας επιχείρησης όταν η επιχείρηση πρέπει να λάβει μία απόφαση σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει ή με σκοπό την επίτευξή τους

Ευκαιρίες (Opportunities)

1. Οι εξελίξεις στον μεταφορικό τομέα και κυρίως στον αεροπορικό τομέα (όπως μείωση χρόνου ταξιδιών, μεγαλύτερα αεροπλάνα).
2. Η είσοδος στην Ελλάδα περισσότερων χαμηλού κόστους (low cost) εταιριών
3. Η περαιτέρω ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών (όπως Internet, συστήματα CRM)
4. Η αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, ιδίως των χωρών που αποτελούν χώρες προέλευσης τουριστών.
5. Η αύξηση της παγκόσμιας αγροτουριστικής ζήτησης
6. Αύξηση των κρατικών και των ιδιωτικών επενδύσεων για τη Ρόδο για τη δημιουργία ή βελτίωση κυρίως υποδομών (π.χ. μέσω της αύξησης των κινήτρων από τον αναπτυξιακό νόμο).
7. Αύξηση των πόρων που διατίθενται από το κράτος για την προβολή της Ελλάδας και κατά συνέπεια της Ρόδου.

Απειλές (Threats)

1. Ενδεχόμενο πολέμου ή τρομοκρατικού χτυπήματος στην ευρύτερη περιοχή
2. Το ξέσπασμα επιδημιών ή πανδημιών
3. Κάποια μεγάλη φυσική καταστροφή όπως σεισμός ή πυρκαγιά
4. Αλλαγή των προτιμήσεων των τουριστών για άλλα είδη διακοπών ή με διαφορετικά χαρακτηριστικά από αυτά που προσφέρει η Ρόδος.
5. Αύξηση του ανταγωνισμού είτε από υφιστάμενους τουριστικούς προορισμούς, είτε από την είσοδο νέων στην τουριστική αγορά.
6. Η παγκόσμια οικονομική κρίση μπορεί να κάνει τους τουρίστες πιο ευαίσθητους ως προς την τιμή με αποτέλεσμα την μείωση της διάρκειας, των δαπανών ή ακόμα και την περικοπή των διακοπών.
7. Το γεγονός ότι η Ρόδος αποτελεί μέρος του τουριστικού προϊόντος της Ελλάδας, το οποίο περιλαμβάνει και άλλους τουριστικούς προορισμούς, ενέχει τον κίνδυνο αν υπάρξει κάποια αρνητική εξέλιξη γενικά στη χώρα ή σε κάποιον από τους υπόλοιπους τουριστικούς προορισμούς της να επηρεαστεί αρνητικά και η Ρόδος τόσο οικονομικά όσο και από πλευράς φήμης.
8. Η ενδεχόμενη επιβολή φόρου στις τουριστικές επιχειρήσεις λόγω των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούν στους τουριστικούς προορισμούς.

1.7 Ο Αγροτουρισμός στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα ο Αγροτουρισμός άρχισε να κινείται πιο δυναμικά κατά την δεκαετία του '80, αφού εντάχθηκε στις δράσεις για τη δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος σε αγροτικές περιοχές με τη θέσπιση από Ε.Ε. των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.) και ειδικότερα του Κανονισμού ΕΕ 2088/85. Η ανάπτυξη του κλάδου προήλθε από χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ελληνικού κράτους. Την ίδια εποχή έχουμε και την εμφάνιση των Γυναικείων Αγροτουριστικών Συνεταιρισμών, που μπήκαν δυναμικά στο χώρο του αγροτουρισμού. Απέβλεπαν όχι μόνο στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού, αλλά και στην οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών που ασχολούνται με τον αγροτουρισμό και αποτέλεσαν για την εποχή εκείνη πρότυπο διάρθρωσης του αγροτουρισμού. Το αρνητικό ήταν το γεγονός πως παρά την δημιουργία των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ε.Ε., απουσίαζαν οι ποιοτικές εκείνες προδιαγραφές που θα έθεταν τις σωστές βάσεις για την δημιουργία υποδομών, που θα οδηγούσαν στην εξέλιξη του αγροτουρισμού. Σε γενικές γραμμές η αγροτουριστική κοινότητα χαρακτηριζόταν από έλλειψη συντονισμού, λόγω κυρίως της ιδιαιτερότητας της ελληνικής αγροτικής γης (κατακερματισμένος κλήρος, μικρές εκτάσεις κ.λπ.).

Η χώρα μας διαθέτει μια σημαντική ποικιλομορφία και θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα εξειδικευμένο μοντέλο αγροτουρισμού για κάθε περιοχή. Διαθέτει επίσης ανεξάντλητους πόρους, όμορφα και ιδιαίτερα τοπία, ιστορία, παράδοση, πλούσιο μορφολογικό περιβάλλον, που αν αξιοποιηθούν κατάλληλα, θα αναδειχθεί η μοναδικότητα, που είναι το κλειδί της επιτυχίας για τον αγροτουρισμό. Έχουν καταγραφεί όμως αρκετά προβλήματα, που καθυστερούν και εμποδίζουν την ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην Ελλάδα. Ένα από αυτά τα προβλήματα είναι η κατακερματισμένη γη και οι μικρές εκτάσεις που κατέστησαν την αγροτική κοινότητα ασυντόνιστη. Ο αγροτουρισμός αναπτύχθηκε κυρίως ως ιδιωτική πρωτοβουλία, με την δημιουργία καταλυμάτων σε αγροτικές περιοχές.⁹

⁹ Ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της Ελλάδας – Αγροτουρισμός, Γεωτεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, σ. 10-20

1.8 Ο Αγροτουρισμός σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο

Ο αγροτουρισμός στη διεθνή πρακτική έχει επικρατήσει με τις ακόλουθες δύο βασικές μορφές: Τη μορφή των διακοπών σε αγροκτήματα «Farm house holidays» που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε χώρες όπου η έννοια «αγρόκτημα» είναι συνυφασμένη με τη γεωργική εκμετάλλευση (Αυστρία, Γερμανία κ.λπ.) και οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και τις αγροτικές δραστηριότητες.

Τη μορφή των διακοπών σε αγροτουριστικά καταλύματα που παρέχουν «κλίνη και πρωινό» - "Bed and breakfast" - που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζομένων δωματίων σε 'εξωαστικούς' μικροσυννοικισμούς ή σε αγροτικά καταλύματα (αγροικίες) που βρίσκονται μέσα στον αγροτικό οικισμό και παρέχουν φιλοξενία τουριστών σ' αυτά.¹⁰

Στην Ευρώπη η έννοια του αγροτουρισμού εμφανίσθηκε για πρώτη φορά τη δεκαετία του '80, ενώ από τη δεκαετία του '90 συνολικά 12 χώρες (Βέλγιο, Δανία, Ελλάδα, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Μεγάλη Βρετανία, Ιταλία, Αυστρία, Γαλλία και Γερμανία) είχαν καταγεγραμμένες πάνω από 100.000 αγροτικές επιχειρήσεις τουριστικών δραστηριοτήτων. Σε γενικές γραμμές οι ευρωπαϊκές χώρες στο σύνολό τους έχουν θετική στάση απέναντι στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Ο αγροτουρισμός αποτελεί σήμερα ένα σημαντικό ποσοστό του τουρισμού στην Ευρώπη και σύμφωνα με εκτιμήσεις περισσότερες από 3.600.000 κλίνες καταγράφονται σε αγροτουριστικά καταλύματα. Τα έσοδα από τη διανυκτέρευση στα καταλύματα ανέρχονται σε 12 εκατ. ευρώ ετησίως, ενώ αν συνυπολογισθούν η προστιθέμενη αξία στην περιοχή, τα πολλαπλασιαστικά οφέλη και τα έσοδα από τις ημερήσιες εκδρομές, το ποσό αυτό αγγίζει τα 65 εκατ. ευρώ.

Σε διεθνές επίπεδο οι ΗΠΑ έχουν την πιο μακρόχρονη πορεία ανάπτυξης του αγροτουρισμού, αφού εμφανίσθηκε κατά τη δεκαετία του 1960 και από τότε υπάρχει συνεχής ανάπτυξή του, ενώ αξιόλογη είναι και η ανάπτυξη στην Κίνα, την Ιαπωνία και την Αυστραλία. Οι διαφορές του αγροτουρισμού ανάμεσα στην Ελλάδα και τις υπόλοιπες περιπτώσεις χωρών είναι αρκετά μεγάλες και σίγουρα αποδεικνύουν ότι η Ελλάδα εμφανίζει υστέρηση σε αυτό τον τομέα. Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού στηρίχθηκε κυρίως στην ιδιωτική πρωτοβουλία και όχι τόσο στην κρατική και έτσι η Ελλάδα δεν έχει ένα δομημένο αγροτουριστικό προϊόν

¹⁰ Τομαράς Λάγος (2005)

που να συνδυάζει διακοπές στην ύπαιθρο, την κατανάλωση τοπικών αγροτικών προϊόντων και την προώθηση της αγροτικής κληρονομιάς.

1.9 Φορείς Αγροτουριστικής Πολιτικής

Οι φορείς που είναι απαραίτητοι στην φάση υλοποίησης μίας αγροτουριστικής επιχείρησης είναι οι παρακάτω :

- η Νομαρχία
- οι Δημοτικές και οι Κοινοτικές Αρχές
- οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις
- οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι κ.α.

Ωστόσο , οι κύριοι φορείς για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της αγροτουριστικής πολιτικής είναι οι εξής:

- Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης.
- Υπουργείο αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων . Το συγκεκριμένο υπουργείο εξέταζε τον αγροτουρισμό ως μία εναλλακτική λύση στα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα των αγροτικών περιοχών. Επίσης , ήταν ο επίσημος φορέας της εθνικής πολιτικής στον αγροτουρισμό, καθώς επίσης και το επίσημο κανάλι μέσω του οποίου διοχετεύεται ένα σημαντικό μέρος των επιδοτήσεων από την Ε.Ε. Τέλος, υποστηρίζει περισσότερο τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες για την ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών καταλυμάτων.
- Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού . Είναι ο εκφραστής της αγροτουριστικής πολιτικής και λειτουργεί ως αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ((Ν.Π.Δ.Δ.) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης .
- Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) Αποτελεί τον κορυφαίο φορέα ανάπτυξης των αγροτουριστικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα.
- Γενική Γραμματεία Ισότητας (Γ.Γ.Ι.). Επικεντρώνεται στην προώθηση και υποστήριξη των αγροτουριστικών γυναικείων συνεταιρισμών.

1.10 Προγράμματα Χρηματοδότησης και Ανάπτυξης του Αγροτουρισμού

LEADER I ¹¹

Η πρωτοβουλία LEADER I αποτελούσε ένα πρόγραμμα αυτοβοήθειας και ενεργοποίησης τοπικών πόρων για απομακρυσμένες περιοχές ή αγροτικές κοινότητες με πληθυσμό από 5.000 έως 100.000 άτομα. Είχε σαν σκοπό την προώθηση μέτρων που αφορούσαν την δραστηριοποίηση της αγροτικής ανάπτυξης, την επαγγελματική κατάρτιση και την αξιοποίηση των τοπικών γεωργικών προϊόντων καθώς και την δικτύωση των ομάδων. Μέσω του LEADER I δόθηκε η ευκαιρία στους τοπικούς φορείς να αναπτύξουν οριζόντιες συνεργασίες και παράλληλα να δημιουργήσουν ένα συμμετοχικό επιχειρησιακό σχέδιο και στη συνέχεια να διαχειριστούν την υλοποίησή του (διοικητικά και οικονομικά) με σκοπό να προτείνουν ολοκληρωμένες λύσεις για την ανάπτυξη της περιοχής τους. Επιπλέον εισήγαγε στον τοπικό πληθυσμό νέες τεχνολογίες για τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών διαδικασιών, την ενημέρωση και επικοινωνία, καθώς επίσης προήγαγε το «άνοιγμα» των αγροτικών περιοχών προς άλλες περιοχές, με την ανταλλαγή και την μεταφορά εμπειριών μέσω της δημιουργίας δικτύων και επιστράτευσε ενδογενείς πόρους για την ανάπτυξή τους ¹². Τέλος, εφαρμόστηκε σε 217 περιοχές της Ε.Ε. και σε 25 αγροτικές περιοχές της Ελλάδος (ορεινές και νησιωτικές) και αποτέλεσε αντικείμενο χρηματοδότησης τόσο της Ε.Ε. όσο και των κρατών-μελών της καθώς και κάποιων ιδιωτών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

LEADER II

Η πρωτοβουλία LEADER II είναι μία συνέχεια της LEADER I, δίνοντας έμφαση στη χωρική προσέγγιση των προγραμμάτων, στον καινοτόμο χαρακτήρα των σχεδίων, στην ανταλλαγή εμπειριών, στον πολυτομεακό χαρακτήρα και στην χρηματοδοτική αυτοδυναμία.

Εφαρμόστηκε κατά την περίοδο 1994 – 1999 και η κοινοτική συμμετοχή σε πρωτοβουλίες και δράσεις φυσικών και νομικών προσώπων και Ο.Τ.Α. ανήλθε σε ποσοστό έως το 50% του συνολικού προϋπολογισμού του

¹¹ Δικαιούχοι του προγράμματος Leader είναι ιδιώτες (αγρότες ή μη), επιχειρήσεις (υφιστάμενες ή υπό σύσταση), μη κερδοσκοπικοί φορείς, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και εταιρίες ΟΤΑ.

¹² Ηγουμενάκης Νίκος, Καραβίτης Κώστας, Λύτρας Περικλής (1998)

έργου. Ο στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν η τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές δημιουργώντας συμπληρωματική απασχόληση σε παράλληλες με τη γεωργική δραστηριότητα ¹³

Επιπλέον , στόχος της ήταν η αντιμετώπιση του προβλήματος της τη γεωργική δραστηριότητα δράσεις ισόρροπης σχέσης μεταξύ της γεωργικής γης και του εργατικού δυναμικού μέσα από την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αποσκοπούσαν στην δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης στον αγροτικό χώρο.

LEADER (PLUS) +

Μετά από την εφαρμογή και την υλοποίηση των προγραμμάτων (LEADER I και LEADER II) , τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι αγροτικές περιοχές , εξακολουθούσαν να υπάρχουν . Για αυτό το λόγο , αποφασίστηκε η συνέχιση των πρωτοβουλιών LEADER με ένα νέο πρόγραμμα , το LEADER + (2000-2006). Η νέα αυτή πρωτοβουλία είχε στόχο την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων του αγροτικού κόσμου . Σε αντίθεση με τα προγράμματα LEADER I και LEADER II , το LEADER + συμπεριελάμβανε όλες τις αγροτικές περιοχές και δικαιούχοι του ήταν οι Ο.Τ.Α. ¹⁴ Η πρωτοβουλία LEADER + στόχευε να παροτρύνει τους τοπικούς φορείς να εξετάσουν το δυναμικό ανάπτυξης της περιοχής τους στο πλαίσιο μίας πιο μακροπρόθεσμης προοπτικής . Ο χαρακτήρας του προγράμματος διασφαλίστηκε μέσω της δικτύωσης ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων , στην κοινή προβολή και προώθηση , στη συνεργασία και στη συλλογική στήριξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων , ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η συμπληρωματικότητα των δράσεων Ο.Π.Α.Α.Χ. ¹⁵

Τα Ο.Π.Α.Α.Χ. (Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου) αποτελούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στις αγροτικές ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της Περιφέρειας. Πρόκειται για παρεμβάσεις που υλοποιούνται για πρώτη φορά στο Γ' ΚΠΣ δεδομένου ότι συνδυάζουν την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων με την ταυτόχρονη υλοποίηση δημόσιων τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

¹³ Σφακιανάκης Μανώλης ,1999 σελ 50

¹⁴ Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης

¹⁵ Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου

Στόχοι των συγκεκριμένων προγραμμάτων είναι :

- Μείωση της απομόνωσης του ορεινού χώρου
- Μείωση ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων
- Στήριξη της ανάπτυξης στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Περιφέρειας
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των περιοχών αυτών
- Δημιουργία βιώσιμων συνθηκών για τους πληθυσμούς αυτούς

Το τελευταίο Πρόγραμμα ΟΠΑΑΧ ξεκίνησε το 2013, του Άξονα 3 του προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης». Οι κύριοι στόχοι του

Προγράμματος είναι:

- Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες (Μέτρο 3.1.1)
- Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων (Μέτρο 3.1.2)
- Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων (Μέτρο 3.1.3)
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000- 2006”
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Αγροτική Ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου 2000- 2006” καταγράφει στρατηγικούς και αναπτυξιακούς στόχους και είναι οι εξής:
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς αυξανόμενου διεθνούς ανταγωνισμού.
- Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητά της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία.
- Η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.
- ΕΣΣΑΑ

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Τρεις είναι οι βασικοί άξονες του προγράμματος:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας

2. Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

INTERREG I,II,III,IV

Τα προγράμματα Interreg I,II, και III, είναι προγράμματα διμερούς ή πολυμερούς συμφωνιών ανάμεσα σε κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Το Interreg I (1989- 1995) και II (1994-1999), περιελάμβαναν μεταξύ άλλων υποδομές, κατασκευές, αθλητικά τουριστικά κέντρα, πολιτισμική συνεργασία και προώθηση του αγροτουρισμού. Το Interreg III σαν συνέχεια των Interreg I και II, είχε διάρκεια 2 έτη και ακολούθησε τα χνάρια των δύο προηγούμενων προγραμμάτων. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η αειφόρος ανάπτυξη και η μεγέθυνση του Ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου στα Βαλκάνια. Το τελευταίο πρόγραμμα Interreg είναι το Interreg IV για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 το οποίο διαχειρίζεται τα επιχειρησιακά προγράμματα του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», που επιδιώκει νέες θέσεις εργασίας για όλες τις περιφέρειες και πόλεις της Ε.Ε. Ενθαρρύνονται λοιπόν όλα τα κράτη-μέλη να συνεργασθούν μέσα από αυτά τα προγράμματα, να ανταλλάξουν γνώσεις, απόψεις, ιδέες, μέσα από κοινά έργα και δίκτυα.

IPA Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (Instrument for Pre-Accession Assistance-IPA) αποτελεί το χρηματοδοτικό εκείνο εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που στόχο έχει την ενίσχυση της προενταξιακής πορείας των υποψηφίων και δυνητικά υποψηφίων προς ένταξη στην ΕΕ χωρών. Συγκεντρώνει όλα τα διαφορετικά εργαλεία προενταξιακής βοήθειας των περασμένων ετών (Phare CBC, ISPA, SAPARD, CARDS, κτλ.).

Οι πόροι του κατανέμονται σε πέντε πυλώνες:

- I. Στήριξη μετάβασης και θεσμική υποστήριξη και ανάπτυξη,
- II. Διασυνοριακή Συνεργασία,
- III. Περιφερειακή Ανάπτυξη,
- IV. Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων,
- V. Αγροτική Ανάπτυξη.

1.11 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ - Η περίπτωση της ΑΝ.ΔΩ (Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου)

Η εταιρεία είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την μορφή Ανώνυμης Εταιρείας.

Είναι η πρώτη Αναπτυξιακή Εταιρεία που δημιουργήθηκε στο Νομό Δωδεκανήσου.

Η Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Ε. συστάθηκε τον Μάρτιο του 1993 με μετόχους την Τ.Ε.Δ.Κ. Δωδεκανήσου και 52 Δήμους και Κοινότητες (και 24 μετά την εφαρμογή του προγράμματος Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ περί Συνενώσεων Ο.Τ.Α.) του Νομού από την διαπιστωμένη ανάγκη για επιστημονική και τεχνική στήριξη των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μετά την σύσταση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου, εισήλθε και εκείνη στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας το 1995.

Αποκλειστικός Σκοπός της εταιρείας με βάση το Καταστατικό της είναι: Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεων τους και της αποκεντρωμένης κρατικής Διοίκησης.

Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των ΟΤΑ ή της ευρύτερης περιοχής.

Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος

Η συμμετοχή της σε προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται σε ποικίλους τομείς για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού.

Οι κύριες δραστηριότητες τα τελευταία χρόνια μπορούν να υπαχθούν σε δύο βασικούς άξονες:

1. Υποστήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα
2. Διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων που απευθύνονται προς Δημόσιους φορείς και ιδιώτες.

Τα τελευταία χρόνια η ΑΝ.ΔΩ. κυρίως μέσω των προγραμμάτων LEADER που προαναφέρθηκαν, αλλά και άλλων δράσεων που αναλαμβάνει, αποτελεί ίσως την κύρια πηγή και αιτία ανάπτυξης του αγροτουρισμού και των αγροτουριστικών επιχειρήσεων στα Δωδεκάνησα.

Χαρακτηριστικά, ορισμένα από τα προγράμματα τα οποία διαχειρίζεται και μέσω των οποίων συμβάλλει στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού και στην αναβάθμιση του αγροτουριστικού προϊόντος και των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους αγροτουρίστες είναι τα προγράμματα

- LEADER I, II, PLUS (στα πλαίσια του οποίου μέχρι σήμερα υλοποιήθηκαν 83 έργα ιδιωτικών και δημόσιων φορέων σε όλη τη Δωδεκάνησο, στους τομείς: Ανάπτυξη αγροτουρισμού, παροχή στήριξης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αξιοποίηση επί τόπου της αγροτικής παραγωγής, βελτίωση περιβάλλοντος),
- INTERREG II,
- NOW II - ARISTI,
- LIFE,
- ARCHIMED,

- Ο.Π.Α.Α.Χ.

Στο νομό Δωδεκανήσου υλοποιήθηκαν τρία Ο.Π.Α.Α.Χ.
Το Ο.Π.Α.Α.Χ. «Μικρά νησιά Δωδεκανήσου» (Αστυπάλαια, Μεγίστη, Νίσυρος, Σύμη, Τήλος), στα πλαίσια του Ε.Π. Α.Α.-Α.Υ. 2000-2006 (Αξονας 7) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Ο.Π.Α.Α.Χ. Καρπάθου, Κάσου και
Ο.Π.Α.Α.Χ. Δήμων Αταβύρου, Καμείρου, Νότιας Ρόδου, Χάλκης, στα πλαίσια του Π.Ε.Π 2000-2006 της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου.
Συνολικά στα πλαίσια του προγράμματος υλοποιήθηκαν 107 έργα, συνολικής δημόσιας Δαπάνης 13.250.000.00 €

1.12 Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί

Πρόκειται για μια ειδική περίπτωση αγροτικών συνεταιρισμών που έχουν τουριστικό προσανατολισμό. Ορίζεται ως η εκούσια ένωση αγροτών η οποία έχει σκοπό να προσφέρει υπηρεσίες στους τουρίστες που επισκέπτονται τον τόπο τους και να προβάλλουν μέσω του τουρισμού, την κοινωνική και πολιτιστική τους ταυτότητα και το φυσικό τους περιβάλλον, αναπτύσσοντας δραστηριότητες μέσα σε μια κοινή επιχείρηση στην οποία μετέχουν, με ισότιμη συνεργασία και αμοιβαία βοήθεια τα μέλη της.

Η κυριότερη δραστηριότητα αυτών των συνεταιρισμών είναι η παραγωγή και εμπορία τοπικών και παραδοσιακών εδεσμάτων, γλυκών και «χωριάτικων» προϊόντων καθώς και ειδών λαϊκής τέχνης όπως υφαντά, πλεκτά, κεντήματα, πήλινα, χαλιά, ξυλόγλυπτα κ.α. Εκτός αυτού όμως προσφέρουν και υπηρεσίες διαμονής και διατροφής σε κατάλληλα τουριστικά καταλύματα. Επιπλέον διοργανώνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις γεωργικών προϊόντων και εμποροπανηγυρεις.

Στην Ελλάδα, οι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί είναι καθαρά γυναικεία υπόθεση. Όλοι οι συνεταιρισμοί τέτοιου τύπου ιδρύθηκαν, οργανώθηκαν, λειτουργούν και διοικούνται από γυναίκες που είτε είναι αγρότισσες είτε ασχολούνται με τα οικιακά. Αυτό ίσως να οφείλεται στο ότι σε όλους τους υπόλοιπους συνήθεις συνεταιρισμούς συμμετέχουν μόνο άντρες και οι γυναίκες για πολλά χρόνια ήταν στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής και δε συμμετείχαν σε κανένα κέντρο λήψης αποφάσεων.

Η πλήρης ισότητα των δύο φύλων κατοχυρώνεται νομικά στη χώρα μας, την δεκαετία του 80. Από τότε και μετά η Γενική Γραμματεία Ισότητας των δύο φύλων δραστηριοποιήθηκε και με ειδικά προγράμματα ώθησε τις γυναίκες να συμμετάσχουν στους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς κατά τα πρότυπα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την προσπάθεια αυτή ενίσχυσε και ο ΕΟΤ παρέχοντας επιμορφωτικά σεμινάρια, ο ΟΑΕΔ, ο ΕΟΜΜΕΧ¹⁶, η Αγροτική Τράπεζα, οι νομαρχίες και άλλοι τοπικοί φορείς. Τέτοιοι συνεταιρισμοί υπάρχουν και λειτουργούν με επιτυχία στην Πέτρα Μυτιλήνης, στα Αμπελάκια Θεσσαλίας, στη Μαρόνεια Ροδόπης, στη Χίο, στην Αράχοβα κ.α.

Το μέλλον του τουρισμού διαγράφεται ευοίωνο. Η δημιουργία μιας παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας οδηγεί στην παγκοσμιοποίηση των πολιτισμών, των ιδεών και των τρόπων ψυχαγωγίας. Η ανάπτυξη της αρχιτεκτονικής και του πολιτισμού θα δημιουργήσουν νέους πόλους έλξης τουριστών ενώ παράλληλα θα δημιουργηθούν και νέες μορφές τουρισμού. Το διαδίκτυο ως μέσο επικοινωνίας θα γεφυρώσει τα χάσματα μεταξύ των λαών.

¹⁶ Ελληνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ «ΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΙΣΣΕΣ»

2.1. Γυναίκεια Επιχειρηματικότητα στον Αγροτουρισμό

Η ανάπτυξη της υπαίθρου είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ συνδεδεμένη με την επιχειρηματικότητα. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι η ύπαιθρος παρουσιάζει χαμηλή ελκυστικότητα για την ανάληψη και ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης, πολύ περισσότερο στις μειονεκτικές ζώνες.¹⁷ Η περιορισμένη επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο σχετίζεται τόσο με τις δομικές της αδυναμίες (έλλειψη υποδομών, εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και κεφαλαίων, μικρό μέγεθος αγορών), όσο και με τις ανεπάρκειες του κοινωνικού περίγυρου (σχετικά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων, συντηρητισμός και απουσία καινοτόμων πρωτοβουλιών).¹⁸ Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο καθορίζεται από μια σειρά παραγόντων, όπως είναι η πρόσβαση στις κύριες αγορές, η οικονομική βάση της περιοχής, τα κοινωνικά πρότυπα, οι μορφές διακυβέρνησης, ο βαθμός ανάπτυξης του κοινωνικού κεφαλαίου, χαρακτηριστικά τα οποία είναι έντονα διαφοροποιημένα μεταξύ των επιμέρους περιοχών. Στα πλαίσια της ενθάρρυνσης της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο, οι γυναίκες αποτελούν μία από τις σημαντικότερες ενδογενείς πηγές, ένα εργατικό δυναμικό «σε εφεδρεία» και καλούνται, μέσω των πολιτικών τοπικής ανάπτυξης, να αναλάβουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες οι οποίες θα αναδείξουν τη δυναμικότητα τους και το ρόλο τους στην αναβάθμιση του οικονομικού, κοινωνικού επιπέδου και πολιτιστικού επιπέδου της υπαίθρου. Ο καταλληλότερος δρόμος για την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας θεωρήθηκε η ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων, εγχείρημα που ενθαρρύνθηκε από πλήθος προγραμμάτων. Για τις γυναίκες της υπαίθρου που αναζητούν εργασία, η δημιουργία μιας μικρής επιχείρησης αποτελεί εναλλακτική λύση της ανεργίας και προς αυτή την κατεύθυνση φαίνεται να στρέφεται ολοένα και περισσότερο ο γυναικείος πληθυσμός. Εκτός από την ανεργία, το κατά κεφαλήν εισόδημα, η λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών,

¹⁷ Λαμπριανίδης Λόης 2005 σελ 34

¹⁸ Ανθοπουλου Θ. 2006 σελ 23

ακόμα και η κουλτούρα μιας περιοχής παίζουν καθοριστικό ρόλο στην απόφαση και επιλογή του τομέα επιχειρηματικής δράσης. Γνωρίζουμε ότι η επιχειρηματικότητα των γυναικών στην ύπαιθρο είναι εξαιρετικά περιορισμένη τόσο στο γεωργικό τομέα αυτό καθεαυτό (γυναίκες αρχηγοί γεωργικών εκμεταλλεύσεων), όσο και στο μη γεωργικό (ιδιοκτήτριες ατομικών επιχειρήσεων μεταποίησης και παροχής υπηρεσιών). Ειδικότερα όσον αφορά στις αρχηγούς γεωργικών εκμεταλλεύσεων το ποσοστό τους περιορίζεται στο 14% του συνόλου, ποσοστό που σημαίνει όχι μόνο σχετικά μικρό πλήθος γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αλλά και για -κατά βάση- «πλασματική αρχηγία» από τις αγρότισσες. Οι δραστηριότητες στον αγροτουρισμό και στον τομέα των αγροτικών προϊόντων αποτελούν μια σημαντική επαγγελματική διέξοδο για τις γυναίκες της υπαίθρου. Στην ελληνική ύπαιθρο η γυναικεία επιχειρηματικότητα εκδηλώθηκε τα τελευταία χρόνια κάτω από δύο κύριες μορφές: την ανάπτυξη μικρών ιδιωτικών επιχειρήσεων και την σύσταση συνεταιριστικών επιχειρήσεων, μικρού κατά κανόνα μεγέθους. Πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον αγροτουρισμό, είτε στον τομέα προσφοράς υπηρεσιών (κυρίως καταλύματα), είτε στον τομέα παρασκευής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.¹⁹

Οι γυναικείοι συνεταιρισμοί αποτελούν μια ελληνική πρωτοτυπία. Άρχισαν να συστήνονται από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 και ήταν το αποτέλεσμα προσπαθειών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας μέσω επιμορφωτικών σεμιναρίων για ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των αγροτισσών προς την κατεύθυνση ανάληψης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Οι συνεταιρισμοί αυτοί στηρίχθηκαν πολύ από τοπικούς φορείς, καθώς και από εθνικά και κοινοτικά προγράμματα και ο ρυθμός σύστασής τους ακολούθησε ανοδική πορεία, εμφανίζοντας έξαρση με την εφαρμογή κάθε φορά κάποιου νέου προγράμματος. Μέχρι σήμερα έχουν συσταθεί 110 συνεταιρισμοί, διάσπαρτοι λίγο-πολύ σε όλη την ελληνική περιφέρεια, οι περισσότεροι όμως εντοπίζονται στη βόρεια και νησιωτική Ελλάδα.²⁰ Έρευνες που έχουν γίνει τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο, δείχνουν ότι οι γυναίκες επιχειρηματίες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 35-45 ετών. Επίσης ότι επιλέγουν δραστηριότητες στον τομέα των «γυναικείων» δραστηριοτήτων (φιλοξενία, παραγωγή τροφίμων, καθάρισμα κ.λπ.) και προτιμούν επιχειρήσεις που μπορεί να τις αποφέρουν μικρότερη

¹⁹ Αρτεμάκης Μιχάλης 1998 σελ 79

²⁰ Κουτσού Σ. 2002 σελ 37

οικονομική ωφέλεια, αλλά μπορούν να τις εγγυηθούν την ελεύθερη αποδέσμευσή τους, όταν άλλες υποχρεώσεις, άμεσης προτεραιότητας (παιδιά, σπίτι, γεωργική εκμετάλλευση) χρειάζονται την παρουσία τους. Γι' αυτόν επίσης το λόγο προτιμούν η έδρα της επιχείρησης να είναι κοντά στο σπίτι ή το ίδιο το σπίτι.

2.2. "Οι Απολλωνιάτισσες"

Στο ορεινό χωριό της Ρόδου Απόλλωνα, εννέα (9) γυναίκες, εκμεταλλευόμενες την ξεχωριστή γεωγραφική θέση του τόπου, το πλούσιο φυσικό του περιβάλλον και την αυθεντική παραδοσιακή ταυτότητα του, ίδρυσαν τον Ιούνιο του 2005 τον 1ο Γυναικείο Αγροτουριστικό και Αγροτοβιοτεχνικό Συνεταιρισμό του Νομού Δωδεκανήσου, Τις «Απολλωνιάτισσες», που αισίως φέτος κλείνει τα 10 χρόνια λειτουργίας του.

Δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και πώληση παραδοσιακών τοπικών εδεσμάτων και αρτοποιημάτων, αξιοποιώντας τις αγνές και ποιοτικές πρώτες ύλες της γης, ξαναζωντανεύοντας έτσι τον υπέροχο διατροφικό πολιτισμό που κληρονομήσανε προσπαθώντας ταυτόχρονα να ενισχύσουν την τοπική οικονομία της κοινότητας.

Το κίνητρο για την ίδρυση του συνεταιρισμού ήταν η ανάγκη συνεισφοράς στο οικογενειακό εισόδημα μέσα από μια δραστηριότητα εντός του χωριού, που να εξασφαλίζει παράλληλα τη διαφύλαξη της πολιτιστικής του κληρονομιάς καθώς και την προώθηση της διατροφικής αξίας των παραδοσιακών του προϊόντων. Προϊόντων όπως το χωριάτικο ζυμωτό ψωμί, το μελεκούνι (παραδοσιακό τοπικό γλύκισμα φτιαγμένο από σουσάμι και μέλι), πλιγούρι, τραχανά, γλυκά του κουταλιού μαρμελάδες, λικέρ κλπ. φτιαγμένα όλα με μεράκι από τους καρπούς του τόπου.

Στο ξεκίνημα του εγχειρήματος συμμετείχαν 40 γυναίκες των Απολλώνων, αλλά μόνο οι 9 τελικά με υπομονή και επιμονή, λαμβάνοντας υπόψη και την πορεία των άλλων γυναικείων Συνεταιρισμών στην Ελλάδα, καταφέρανε να ολοκληρώσουν την αποστολή, διαβλέποντας τα οικονομικά και πολιτιστικά οφέλη που μπορεί να επιφέρει η δημιουργικότητα για τις ίδιες και την τοπική κοινωνία γενικότερα.

Η εξασφάλιση ενός βασικού αγροτικού εισοδήματος είναι ουσιώδους σημασίας για τις γυναίκες της υπαίθρου. Για τον λόγο αυτό οι «Απολλωνιάτισσες» υπομείνανε θυσίες στο δύσκολο έργο που αναλάβανε να υλοποιήσουν.

Τα πρώτα χρόνια της ιδρύσεως του συνεταιρισμού, δούλεψαν χωρίς μισθό, επενδύοντας το σύνολο των κερδών σε εξοπλισμό και τεχνογνωσία.

Μέσα από την πορεία όμως αυτή καταφέρανε τόσο την προσωπική καταξίωση όσο και την χειραφέτηση τους ως γυναίκες επιχειρηματίες. Στη δύσκολη αυτή οικονομική συγκυρία για τη Ελλάδα, οι «Απολλωνιάτισσες» παραμένουν στην αγροτική τους περιοχή, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης των οικογενειών τους και μετατρέποντας την κρίση σε ευκαιρία δημιουργίας και προκοπής. Παραμένουν στην εστία τους και εναντιώνονται στο φαινόμενο της ερήμωσης της υπαίθρου, επιδιώκοντας την ίδια στιγμή την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής. Ταυτόχρονα πιστεύουν πως ενισχύουν την τοπική οικονομία, προμηθευόμενες τις πρώτες ύλες για τα προϊόντα τους από τις οικογένειες τους και τοπικούς παραγωγούς.

Επομένως η δραστηριοποίηση μέσα από τον συνεταιρισμό ενδυναμώνει το ρόλο τους, ενισχύει την απασχόληση και μειώνει την ανεργία στη μικρή κοινωνία του χωριού. Πλέον λειτουργούν στο πλαίσιο της ομάδας και της ευγενούς άμιλλας. Συνεργάζονται αρμονικά για τον κοινό επιδιωκόμενο σκοπό: Την προσφορά στο καταναλωτικό κοινό (συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών τους) προϊόντων υψηλής θρεπτικής αξίας, ασφαλών και υγιεινών, με σεβασμό πάντα στην παράδοση.²¹

Η διατήρηση των παραδοσιακών συνταγών αλλά και η προώθηση των τοπικών προϊόντων συνιστά για τις "Απολλωνιάτισσες" σημαντικό γεγονός μιας και διατηρείται αναλλοίωτη η διατροφική πολιτιστική κληρονομιά. Κύριο μέλημα είναι η μεταλαμπάδευση των προφορικών παραδόσεων που κληρονομήσανε από γενιά σε γενιά. Η διάσωση της τεχνογνωσίας και του παραδοσιακού τρόπου παρασκευής προϊόντων, αλλά και η αναγέννηση ξεχασμένων συνταγών του χθες φιλοδοξούν να γίνει αναπόσπαστο κομμάτι του αύριο.

Συνεπείς στο όραμα της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, πέραν της ποιότητας, που είναι δεδομένη, οι «Απολλωνιάτισσες», με απόλυτο σεβασμό στον καταναλωτή, επενδύουν στην διασφάλιση της ποιότητας, της υγιεινής και της ασφάλειας των προϊόντων, εφαρμόζοντας το σύστημα HACCP²².

²¹ Πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα <http://www.apolloniatisses.gr/i-istoria-mas/>

²² 12 Hazard Analysis Critical Controls Points. Είναι μια συστηματική προσέγγιση με την οποία αξιολογούνται και εκτιμούνται η επικινδυνότητα και η σοβαρότητα των μικροβιολογικών κινδύνων, χημικών κινδύνων και φυσικών κινδύνων οι οποίοι επηρεάζουν την ασφάλεια των τροφίμων και των ποτών

Συγκεκριμένα, για την παρασκευή των προϊόντων του συνεταιρισμού, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, της συσκευασίας και της κατανάλωσης τηρούνται ασφαλείς έλεγχοι για την προστασία των καταναλωτών. Σε ένα σύγχρονο εργαστήριο, πιστοποιημένο στα πρότυπα του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, παρασκευάζονται όλα τα προϊόντα, χειροποίητα, φτιαγμένα με τον πατροπαράδοτο τρόπο, εκτίθενται και πωλούνται εκεί. Χρησιμοποιούνται ανακυκλώσιμα υλικά συσκευασίας, ανακυκλώνεται το χρησιμοποιημένο ελαιόλαδο και τηρούνται αυστηρά οι κανόνες περιβαλλοντικής υγιεινής. Ο συνεταιρισμός, επίσης, μετέχει και σε πρόγραμμα ανακύκλωσης υλικών παντός είδους που χρησιμοποιεί καθώς και συμμετέχει ενεργά στις περιβαλλοντικές δράσεις που διοργανώνονται σε τοπικό επίπεδο.

Στην προσπάθεια να γνωστοποιήσουνε και να αναδείξουνε το έργο μας σε ένα ευρύτερο καταναλωτικό κοινό, οι «Απολλωνιάτισσες» λειτουργούν ένα πρατήριο- εκθετήριο στην πόλη της Ρόδου, μεταφέροντας έτσι το χωριό στην πόλη. Επίσης, προσφάτως τα προϊόντα δύνανται να αγοραστούν και μέσω του διαδικτύου, οπότε και έχουν ταξιδέψει σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί και η κοινωνική προσφορά του συνεταιρισμού. Παρέχει βοήθεια διανέμοντας τρόφιμα στον Ερυθρό Σταυρό, σε φορείς όπως το θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων, σε άπορες οικογένειες και μετανάστες. Στηρίζει ενεργά την προσπάθεια του κοινωνικού παντοπωλείου Ρόδου και συνδράμει στο έργο των συλλόγων και του σχολείου του χωριού, με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του.

Έτσι ο συνεταιρισμός έχει τύχει ευρείας αναγνώρισης και το χωριό Απόλλωνα με τους επτακόσιους (700) πεισματικά μόνιμους κατοίκους έχει γίνει αξιόλογος τουριστικός προορισμός τόσο για τους ντόπιους όσο και για τους ξένους επισκέπτες. Οι αναφορές του ελληνικού αλλά και διεθνή τύπου για το μικρό τους εργαστήριο και τα προϊόντα που παράγουν σε αυτό, συνοδεύονται από κολακευτικά λόγια και συστάσεις στους αναγνώστες να το επισκεφτούν. Δεν είναι εξάλλου τυχαία η αναφορά του συνεταιρισμού στο περιοδικό της Aegean Airlines και η προβολή του σε χιλιάδες επιβατών της.

Η προσπάθεια, ωστόσο, αντιμετώπισε ποικίλα προβλήματα στην αρχή. Η έλλειψη τεχνοκρατικών γνώσεων σε αποκεντρωμένο επίπεδο και το θολό τοπίο στο θέμα της ασφάλισης, αποτέλεσαν σημαντικά εμπόδια, τα οποία όμως ξεπεράστηκαν σε συνεργασία και συνεννόηση με άλλους συνεταιρισμούς της χώρας.

Η επιτυχής πορεία του εγχειρήματος οφείλεται στο πρωτοποριακό στοιχείο της γυναικείας αυτής ομάδας. Οι ίδιες καταφέρανε να στήσουνε

μια επιχείρηση προσαρμοσμένη στα σύγχρονα πρότυπα ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Μέλη διαφόρων ηλικιών και χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον, με μηδενικό εισόδημα, καταφέρνανε μέσα από την συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση (σεμινάρια, ημερίδες) να ανταποκριθούνε στις κοινωνικό - οικονομικές προκλήσεις της εποχής βασιζόμενες στο μεράκι, την πίστη και τη δημιουργική διάθεση.

Ως αναγνώριση των προσπαθειών αυτών, το 2013 το υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης πρότεινε τον συνεταιρισμό ως υποψήφιο για το βραβείο "Γυναικείας Δημιουργικότητας στην Αγροτική Ζωή" που δίνει το Παγκόσμιο Ίδρυμα Κορυφής για τις Γυναίκες (WORLD WOMEN SUMMIT FOUNDATION WWSF)²³. Σκοπός του βραβείου είναι να στραφεί η διεθνής προσοχή στην συμβολή των γυναικών στη βιώσιμη ανάπτυξη και στη διατροφική ασφάλεια του νοικοκυριού . Ακριβώς δηλαδή στις θεμελιώδεις αρχές που χαρακτηρίζουν το εγχείρημά του συγκεκριμένου Συνεταιρισμού.

Πέρα από όσα αναφέρθηκαν για τη συνεισφορά του Συνεταιρισμού, μέσα από την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, ο Συνεταιρισμός έχει αναλάβει διάφορες δράσεις με στόχο την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού, μέσα από τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, τον περιορισμό των απειλών του τουριστικού προϊόντος και την αξιοποίηση των περιβαλλοντικών ευκαιριών.

2.3 ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

2.3.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η δήλωση υποψηφιότητας, τόσο για το Διοικητικό Συμβούλιο, όσο και για Αντιπρόσωπος κατατίθεται εγγράφως στον Πρόεδρο ή το νόμιμο αναπληρωτή του, στα γραφεία της οργάνωσης μέχρι την 12π.μ. ώρα, της τρίτης ημέρας πριν από τις εκλογές.

Τις εκλογές διενεργεί εφορευτική επιτροπή η οποία εκλέγεται από τη Γενική συνέλευση των Αντιπροσώπων με φανερή ψηφοφορία και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη.

²³ διαθέσιμο στο URL www.woman.ch.php.en

2.3.2 Συγκρότηση – Κωλύματα - Συμμετοχή

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γραμματέα και τον Ταμία, την πρωτοβουλία συγκλήσεως έχει ο σύμβουλος που πλειοψήφησε. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης παραλείψεως η σύγκλιση γίνεται από τον επόμενο σύμβουλο. Η κατανομή των αξιωμάτων γίνεται με μυστική ψηφοφορία. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τέσσερα (4) χρόνια. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου η από τα μέλη του απόφαση ανάκλησης και ανακατανομής αξιωμάτων μεταξύ των ιδίων προσώπων είναι δυνατή, μόνο με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να ψηφίζει στις συνεδριάσεις του για θέματα που αφορούν τον ίδιο, τη σύζυγο του ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του δεύτερου βαθμού. Δεν επιτρέπεται να είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πρόσωπο που συνδέεται με άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με συγγένεια εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας μέχρι δεύτερου βαθμού.²⁴

2.3.3. Αρμοδιότητες και ευθύνες

- Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα και αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν την διοίκηση με τη διαχείριση και γενικά τη λειτουργία.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφαση του την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του ή να αναθέτει τη διεξαγωγή ορισμένων εργασιών και την υπογραφή των σχετικών πράξεων και εγγράφων σε ένα από τα μέλη του ή σε υπάλληλο ή σε οποιοδήποτε τρίτο.
- Έχει τη δυνατότητα να ορίζει Γενικό Διευθυντή στον οποίο αναθέτει με σύμβαση τη μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και για τη γενική διεύθυνση και διαχείριση υποθέσεων. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου

²⁴ Πληροφορίες από το καταστατικό του Συνεταιρισμού

- καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του γενικού διευθυντή.
- Στις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται και η αντιμετώπιση των ακολούθων θεμάτων:
 - Συγκαλεί τις τακτικές και τις Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σε αυτές.
 - Καταρτίζει τον Ισολογισμό και τον Απολογισμό της Ένωσης και τον Πίνακα Αποτελέσματα Χρήσης και τάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
 - Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση τον εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.
 - Υπογράφει όλα τα έγγραφα που απευθύνονται στις δημόσιες αρχές ή σε τρίτους και δέχεται όλα τα έγγραφα που απευθύνονται ή κοινοποιούνται στον Συνεταιρισμό.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημιά, που υπαίτια προκάλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι αξιώσεις παραγράφονται τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημιά από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.

Η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου είναι άμισθη και τιμητική.

2.3.4. Συνεδρίαση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία φορά το μήνα ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης, τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του.

Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παρευρίσκονται άλλοι αντιπρόσωποι συνεταιρισμών ή τρίτοι, εκτός των περιπτώσεων που το Διοικητικό Συμβούλιο κρίνει σκόπιμο για ειδικά θέματα, καθώς υπηρεσιακοί παράγοντες και ειδικοί σύμβουλοι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα, σε καμία όμως περίπτωση λιγότεροι από τέσσερις (4). Οι αποφάσεις παίρνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού των ψήφων των παρόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.3.5. Καθήκοντα μελών

1. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:
 - α. Φροντίζει για την καλή λειτουργία των Υπηρεσιών.
 - β. Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και φροντίζει για την αποστολή των προσκλήσεων για τις Γενικές Συνελεύσεις.
 - γ. Επιβλέπει την ταμειακή και λογιστική υπηρεσία.
 - δ. Φροντίζει μαζί με τον ταμία, να συνταχθούν οι μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου, και ο Ισολογισμός, ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Ο Α' Αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του, ο Β' Αντιπρόεδρος αντικαθιστά τον Πρόεδρο σε όλη την έκταση των καθηκόντων του όταν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει.
3. Ο Γραμματέας:
 - α. Μεριμνά για τη σωστή τήρηση των πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τη φύλαξη των πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης.
 - β. Επιμελείται και μεριμνά για τη σύνταξη, διεκπεραίωση και αρχειοθέτηση της διοικητικής και λοιπής αλληλογραφίας του Συνεταιρισμού.
4. Ο ταμίας:
 - α. Φυλάσσει το περιεχόμενο του ταμείου, τα χρηματόγραφα και τα αποδεικτικά έγγραφα.
 - β. Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου και καταρτίζει με το Λογιστή, το Γραμματέα τον ετήσιο ισολογισμό.
 - γ. Καταθέτει σε λογαριασμό καταθέσεων κάθε ποσό, που υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες της, σε Τράπεζα με την οποία συναλλάσσεται.¹⁴

2.3.6 Επωνυμία - Έδρα

Η έδρα του Συνεταιρισμού είναι στο χωριό Απόλλωνα. Για τις σχέσεις με την αλλοδαπή χρησιμοποιείται η επωνυμία σε πιστή μετάφραση σε οποιαδήποτε γλώσσα.

Σκοπός είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των παραγωγών. Σκοπός της ομάδας παραγωγών είναι:

- Να εξασφαλίσει τον προγραμματισμό της παραγωγής και την προσαρμογή της στη ζήτηση των προϊόντων από ποσοτική και ποιοτική άποψη.
- Να προωθήσει τη συγκέντρωση της προσφοράς και τη διάθεση της παραγωγής των μελών της οργάνωσης.
- Να μειώσει το κόστος παραγωγής των προσφερομένων προϊόντων.
- Να ομαλοποιήσει τις τιμές παραγωγού.
- Να βελτιώσει την εμπορική αξιοποίηση των προϊόντων για τα οποία αναγνωρίζεται.
- Να προωθήσει καλλιεργητικές πρακτικές και τεχνικές παραγωγής καθώς και διαχείρισης των διαφόρων μέσων παραγωγής που να σέβονται το περιβάλλον.

2.3.7. Αρμοδιότητες

1. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο εποπτείας και λήψης αποφάσεων πάνω στις υποθέσεις και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τον Συνεταιρισμό.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:

- Η τροποποίηση του Καταστατικού.
- Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η μετατροπή και η διάλυση.
- Η ψήφιση και η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας.
- Η σύσταση ή συμμετοχή σε κοινές επιχειρήσεις, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανωτέρου βαθμού, σε Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ή σε Συνεταιριστικές Εταιρείες και η αποχώρηση του από αυτές.
- Η εκλογή, ανάκληση και απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και η εκλογή ή ανάκληση των αντιπροσώπων σε Κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Η άσκηση των καθηκόντων των παραπάνω αντιπροσώπων γίνεται πάντοτε σε συνεργασία με το Διοικητικό Συμβούλιο στις συνεδριάσεις

του για την καλύτερη προώθηση των συμφερόντων, χωρίς οι απόψεις του Διοικητικού Συμβουλίου να τους δεσμεύουν.

- Η έγκριση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, ανταλλαγή ή την πώληση ακινήτων, η ίδρυση, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός ή τη μίσθωση βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς.
- Η έγκριση του ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης, η έγκριση των πεπραγμένων των διαφόρων Οργάνων και η απαλλαγή αυτών από τις ευθύνες, καθώς και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης, ή της επιβάρυνσης των μελών για τυχόν ζημίες,
- Η έγκριση του προγράμματος ανάπτυξης για τα επόμενα έτη, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός του επόμενου έτους.
- Η μεταβολή του ύψους μερίδας.
- Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- Η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων.
- Η ψήφιση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας.
- Η εκλογή και ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.²⁵

2.3.8. Σύγκλιση

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Η Συνέλευση πραγματοποιείται πάντοτε στην έδρα. Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και την ημέρα πραγματοποίησης και την ώρα έναρξης της συνεδρίασης και γνωστοποιείται στα μέλη της ένωσης με την αποστολή της τουλάχιστον 10 πλήρης ημέρες πριν την έναρξη της συνεδρίασης.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει Έκτακτη Γενική Συνέλευση, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από το νόμο ή το καταστατικό ή όταν η έκτακτη σύγκλιση επιβάλλεται από το συμφέρον, κατά την κρίση κάθε συμβουλίου.

²⁵ Πληροφορίες από το καταστατικό του Συνεταιρισμού

2.3.9. Ψηφοφορία

1. Οι ψηφοφορίες στην Γενική Συνέλευση διακρίνονται σε φανερές και μυστικές. Οι φανερές μπορεί να γίνουν με ανόρθωση των μελών ή με ανύψωση των χεριών ή με ονομαστική κλήση, ποτέ όμως με βοή.
2. Ψηφοφορία που αφορά σε εκλογή συλλογικών οργάνων, ή αντιπροσώπων σε Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις ή Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανισμών και γενικά σε οποιαδήποτε εκλογή ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς την Διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των οργάνων της, σε έγκριση ισολογισμού και απολογισμού και του πίνακα αποτελεσμάτων χρήσης, καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική και γίνεται πάντοτε με ψηφοδέλτιο.
3. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ο ισολογισμός, ο απολογισμός και ο πίνακας αποτελεσμάτων χρήσης, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την εκλογή του, με νέα ψηφοφορία και με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακληθούν, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση εκλέγει προσωρινά Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση, με θέμα την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούται να μετάσχουν σε ψηφοφορία με θέμα απαλλαγής από ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.

2.3.10. Απόφαση

1. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης παίρνεται με την απόλυτη πλειοψηφία σε αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και εάν υπάρχει και νέα ισοψηφία η πρόταση απορρίπτεται.
2. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία αντιβαίνει στον νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη.

2.3.11. Δάνεια

Τα δάνεια συνάπτονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, εντός των ανωτάτων ορίων του ποσού και του τόκου, ή λοιπών όρων που θέτει αυτή και ανάλογα με τις ανάγκες.

2.3.12. Λογιστικό έτος– Τηρούμενα Βιβλία

- α) Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες, συνεπώς είναι ετήσια και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.
- Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, που υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις επεξηγηματικές εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους, που έληξε.
- γ) Το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προϋπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στην Γενική Συνέλευση.
- δ) Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού, του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

Ο Συνεταιρισμός τηρεί βιβλία τρίτης (γ) κατηγορίας, που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. βιβλία:

- Βιβλίο Μητρώο των Μελών, στο οποίο καταχωρούνται κατά σειρά εγγραφής η επωνυμία, η έδρα και η χρονολογία της αποχώρησης των μελών με οποιοδήποτε τρόπο.
- Βιβλίο Απογραφής και Ισολογισμού.
- Βιβλίο πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.
- Βιβλίο περιουσίας, στο οποίο αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία, που αποκτά και κατέχει.
- Βιβλίο πρακτικών Συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Τα κατά νόμιμο τρόπο τηρούμενα βιβλία έχουν την αποδεικτική δύναμη των εμπορικών βιβλίων.

2.3.13. Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος ασκείται ετήσια από έναν ορκωτό ελεγκτή λογιστή, ο οποίος ορίζεται από την προηγούμενη τακτική Γενική Συνέλευση.

2. Η αμοιβή του ελεγκτή καθορίζεται με την απόφαση ορισμού του. Ο ελεγκτής μπορεί να επαναδιοριστεί, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχής χρήσεις και υποχρεούται να υποβάλλει το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην εποπτεύουσα αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.

3. Στη διάθεση του ελεγκτή κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και τα στοιχεία και παρέχει κάθε πληροφορία που χρειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του. Ο ελεγκτής δικαιούται κατά την άσκηση των καθηκόντων του να ελέγχει τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου του.

Ο ελεγκτής ιδίως έχει ως αρμοδιότητα να ελέγχει:

- α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών οργάνων.
- β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανόνες της λογιστικής επιστήμης.
- γ) Την οικονομική κατάσταση, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του Ισολογισμού, του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης στο πλαίσιο του καταστατικού της σκοπού και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης της.
- δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα μόνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβιάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.

4. Ο ελεγκτής με αίτηση του προς το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει τη σύγκλιση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας σε αυτή τα προς συζήτηση θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη Γενική Συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.

2.3.14. Τροποποίηση Καταστατικού

1. Η τροποποίηση του καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με ονομαστική φανερή ψηφοφορία, εκτός αν η Γενική Συνέλευση αποφασίσει διαφορετικά. Η απόφαση για την τροποποίηση λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των αντιπροσώπων των συνεταιρισμών μελών.
2. Κάθε τροποποίηση του καταστατικού ισχύει από την ημερομηνία, που θα καταχωρηθεί η εγκριτική απόφαση του αρμοδίου Δικαστηρίου στο Ειδικό Μητρώο των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών.

2.3.15. Λύση

1. Ο Συνεταιρισμός λύεται:
 - α) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των αντιπροσώπων των συνεταιρισμών μελών.
 - β) Αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως.
 - γ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής.
- 2. Η αίτηση για τη λύση στην προηγούμενη περίπτωση υποβάλλεται από την εποπτεύουσα αρχή, αν η λειτουργία του Συνεταιρισμού απέβη παράνομη ή αν αδράνησε για δύο(2) τουλάχιστον συνεχής διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητας του. Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

2.3.16. Εκκαθάριση- Ενέργειες εκκαθαριστών

- Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης, που επέρχεται από την κήρυξη του σε κατάσταση πτωχεύσεως κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, η λύση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.
- Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από την Γενική Συνέλευση. Το νομικό πρόσωπο εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.

- Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνεια των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Οι ενέργειες των εκκαθαριστών έχουν ως εξής:

- Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντα τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν Ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην Εποπτεύουσα Αρχή.
- Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση της οργάνωσης με τη δημοσίευση της σε μια ημερήσια εφημερίδα και αν δεν εκδίδεται τέτοια, σε περιοδική εφημερίδα του Νομού της έδρας και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.
- Απαιτήσεις πιστωτών παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεως της.
- Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης. Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει, διατίθεται στα μέλη σε αναλογία με το σύνολο των υποχρεωτικών τους μερίδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

3.1 Προϊόντα του Συνεταιρισμού

Τα προϊόντα του οινοποιείου είναι τα εξής:

- Παραδοσιακά αρτοσκευάσματα
- Χωριάτικο Ψωμί με προζύμι
- Ξεροτήγανα, Τακκάκια, Αμυγδαλωτά
- Τραχανάς & Πλιγούρι
- Γλυκά Κουταλιού και Μαρμελάδες
- Λικέρ από φρούτα με βάση την σούμα
- Βότανα: Ρίγανη, Δυόσμος, Αλεσφακιά (φασκόμηλο), Δάφνη
- Ντόπια προϊόντα παραγωγής Απολλώνων: Ελαιόλαδο, Ελιές, Μέλι
- Σούμα (με ή χωρίς γλυκάνισο)
- Ούζο
- Μελεκούνια ²⁶

Τα τελευταία 2 χρόνια, μέσα από επενδύσεις του Συνεταιρισμού, έχει ξεκινήσει και η οινοποιητική δράση του με εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Τα κυριότερα προϊόντα που παράγονται, μέχρι στιγμής, είναι τα εξής:

- Λευκός Ξηρός
- Λευκός Ημίγλυκος
- Ερυθρός Ημίγλυκος
- Μοσχάτο
- Ρετσίνα
- Αρέτο
- Κοκκινέλι

²⁶ Πληροφορίες από την ιστοσελίδα www.apolloniatisses.gr

Στη συνέχεια παραθέτουμε μια μικρή περιγραφή των κυριότερων προϊόντων του Συνεταιρισμού, καθώς και τον τρόπο παραγωγής τους.

Μελεκούνια

Το μελεκούνι είναι ένα υγιεινό γλύκισμα και ξεχωρίζει για την υπέροχη γεύση και την υψηλή διατροφική του αξία.

Χρησιμοποιείται μυρωδάτο θυμαρίσιο μέλι που παράγεται από τα νησιά της Δωδεκανήσου, φυσικό σουσάμι, προστίθενται ολόκληρα αμύγδαλα, ξυσμμένο πορτοκάλι – περγαμόντο και διάφορα μπαχαρικά ανάλογα με την περιοχή. Το μελεκούνι κόβεται σε σχήμα ρόμβου, είναι μαλακό και ελευθερώνει όλα τα αρώματα του τη στιγμή που το γεύεσαι.

Λευκός Ξηρός

Λευκό κρασί που ξεχωρίζει για την ποιότητα του αρώματός του, της γεύσης και για το λαμπερό του χρώμα. Πρόκειται για ισορροπημένο κρασί που οφείλει τα χαρακτηριστικά του στις ποικιλίες Ροδίτη και Ugni Blanc του Ροδίτικου Αμπελώνα. Πίνεται σε θερμοκρασία 8- 10οC.

Λευκός Ημίγλυκος

Ο Λευκός Ημίγλυκος προέρχεται από συνινοποίηση της αρωματικής ποικιλίας Μοσχάτο με τις εκλεκτότερες λευκές ποικιλίες της περιοχής. Πίνεται σε θερμοκρασία 10-12ο C.

Ερυθρός Ημίγλυκος

Ο Ερυθρός Ημίγλυκος οίνος παράγεται αποκλειστικά από Μοσχάτο και ξεχωρίζει για την αρωματική «πινελιά» τριαντάφυλλου. Πίνεται δροσερό όλες τις στιγμές της ημέρας.

Μοσχάτο

Το άρωμα του Μοσχάτου κυριαρχεί στο κρασί αυτό με τη γεμάτη γεύση και το φυσικό κόκκινο χρώμα.

Ρετσίνα

Παραδοσιακό κρασί με ρητίνη πεύκου που το κάνει να πίνεται ευχάριστα.

Αρέτο

Λευκό κρασί με ξεχωριστή γεύση και λεπτό άρωμα που παράγεται από ποικιλίες Ροδίτη

και Ugni Blanc.

Κοκκινέλι

Ερυθρός ξηρός οίνος από την ποικιλία Μοσχάτο. Συνοδεύει απολαυστικά μεγάλη ποικιλία φαγητών.

Σούμα

Με γλυκάνισο ή χωρίς γλυκάνισο.

Εκλεκτό απόσταγμα από τις αξιόλογες ποικιλίες σταφυλιών της περιοχής Νότιας Ρόδου.

Βασισμένο στη μακραίωνα παράδοση της περιοχής στην παραγωγή σούμας αλλά και στη σύγχρονη τεχνολογία που εξασφαλίζει ποιότητα στο προϊόν. Η παραγωγή του γίνεται σε σύγχρονους αποστακτήρες που προσδίδουν λεπτή γεύση, εξαιρετικό άρωμα και εγγυημένη ποιότητα. Διατίθεται σε φιάλες: 0,05 – 0,10 – 0,20 – 0,35 – 0,7 – 2,0 – 5,0 Lit.

Ούζο

Είναι προϊόν που φέρει μέσα του τα αρώματα και τις γεύσεις των αμπελιών της περιοχής. Παράγεται ολοκληρωτικά από σταφύλια και γι' αυτό θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας και ανεπανάληπτης γεύσης. Διατίθεται σε φιάλες: 0,05 – 0,10 – 0,20 – 0,35 – 0,5 - 0,7 – 2,0 – 5,0 Lit.

Παραγωγή των προϊόντων

Αρτοσκευάσματα

Τα αρτοσκευάσματα του Συνεταιρισμού παράγονται ακολουθώντας την παρακάτω διαδικασία:

Ζυμωτήριο: Ο ρόλος του ζυμωτηρίου είναι πολύ σημαντικός σε μια αρτοβιομηχανία, συγκεκριμένα σκοπός του είναι να κάνει τα διάφορα υλικά για την παρασκευή του ψωμιού ένα ενιαίο σώμα δηλαδή να τα κάνει ζύμη

Ζυγοκοπτικό: Πρόκειται για μηχανήμα αυτόματης διαίρεσης και κοπής

κάθε είδους ζύμης.

Ταινίες μεταφοράς της ζύμης : Η μεταφορική ταινία ζύμης χρησιμοποιείται για την αυτόματη μεταφορά των τεμαχίων από το ζυγοκοπτικό στην μηχανή πλάσεως, επίσης έχει την μέριμνα για να στρογγυλοποιηθούν πλήρως τα τεμάχια της ζύμης.

Κλίβανοι (φούρνοι) ψησίματος: σκοπός τους είναι να ψήνουν τα αρτοσκευάσματα.

Μηχανή κοπής του τοστ: Σκοπός της είναι να τεμαχίζει το αρτοσκεύασμα σε μικρότερα κομμάτια , αφού πρώτα έχει ψηθεί στους κλίβανους ψησίματος.

Ψυγεία συντήρησης και κατάψυξης: Σκοπός τους είναι να συντηρούν τα αρτοσκευάσματα πριν διατεθούν προς πώληση.

Διαδικασία ζύμωσης του σταφυλιού

Οι παραγωγοί αφού μαζέψουν την παραγωγή τους πηγαίνουν στον Συνεταιρισμό. Εκεί

ζυγίζουν το φορτίο και πηγαίνουν στη σταφυλοδόχο, μια μεγάλη στέρνα όπου γίνεται το πάτημα των σταφυλιών.

Αμέσως μετά γίνεται εκραγισμός και έκθλιψη του καρπού, γίνεται δηλαδή διαχωρισμός

της ρόγας και του τσαμπιού (του κοτσανιού) του σταφυλιού στο εκραγιστήριο. Αυτό που μένει

είναι ο σταφυλοπολτός, από τον οποίο θα γίνει η παραγωγή κρασιού. Τα σταφύλια μπαίνουν στο εκραγιστήριο κατά ποικιλίες.

Το κοτσάνι απομακρύνεται μέσω ειδικών αγωγών και δεν μπαίνει στη διαδικασία της

ζύμωσης. Συλλέγεται σε φορτηγά, τα οποία τα μεταφέρουν είτε για λίπασμα στα χωράφια, είτε

για ζωοτροφή. Όταν τα κοτσάνια χρησιμοποιούνται ως ζωοτροφή, χρειάζεται προσοχή στην

τροφή των ζώων που είναι έτοιμα να γεννήσουν, γιατί τα κοτσάνια έχουν υψηλή περιεκτικότητα

σε οξέα.

Σούμα

Η Σούμα αποτελεί απόσταγμα του κρασιού. Η διαδικασία παρασκευής της είναι η

ακόλουθη:

Από τις δεξαμενές στέλνεται το κρασί σε μια μικρή δεξαμενή όπου γίνεται ανάδευση του υλικού. Με την αντλία στέλνεται το κρασί σε μικρές δεξαμενές όπου υπάρχουν και εκεί αναδευτήρες και αντιστάσεις για να γίνεται περιοδική ανάδευση του υλικού και ταυτόχρονα οι αντιστάσεις να διατηρούν σταθερή τη θερμοκρασία. Η θερμοκρασία πρέπει να διατηρείται σε σταθερό επίπεδο για να μην υπάρχει μεγάλη διαφορά θερμοκρασίας στο εσωτερικό και εξωτερικό μέρος του κτιρίου, η οποία μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στο βράσιμο στα καζάνια. Στην αρχή τοποθετείται το κρασί μέσα στα καζάνια όπου υπάρχει αναδευτήρας, ο οποίος λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του βρασμού. Ο βρασμός γίνεται με ατμό με πίεση max 5bar και σε θερμοκρασία περίπου 75oC.

Οι υδρατμοί του αποστάγματος έρχονται από το καζάνι, μέσω ενός τόξου, μέσα στη στήλη για να γίνει διπλή απόσταξη. Ο ατμός έχει πάλι πίεση max 5bar.

Οι υδρατμοί πηγαίνουν στη συνέχεια στο ψυγείο νερού όπου και ψύχονται για να κατέβουν σε υγρή μορφή.

Το πρώτο απόσταγμα είναι περίπου 3 κιλά και περιέχει στοιχεία που δεν πρέπει να

περάσουν στο προϊόν. Αυτό το πρώτο απόσταγμα ονομάζεται κεφαλές.

Οι κεφαλές αυτές πάνε σε ψυγείο όπου αποθηκεύονται ώστε να ξαναβραστούν μετά στην επόμενη καζανιά.

Αφού παραχθούν τα 3 κιλά πρώτα κιλά αποστάγματος, λαμβάνεται το υπόλοιπο απόσταγμα από την καρδιά. Το απόσταγμα στη συνέχεια πηγαίνει μέσω ενός αγωγού στις

δεξαμενές, οι οποίες είναι σφραγισμένες από το Χημείο του κράτους και από το τελωνείο. Το κομμάτι του αποστάγματος στους 55-60

αλκοολικούς βαθμούς, στο τέλος της απόσταξης είναι

οι ουρές. Η διάρκεια του κύκλου απόσταξης είναι περίπου 3 ώρες και 30 με 40 λεπτά. Αφού τελειώσει ο κύκλος απόσταξης και κλείσουμε τους υδρατμούς, ξαναστέλνονται οι κεφαλές και

οι ουρές στη στήλη του καζανιού για να ξαναβράσουν στον επόμενο κύκλο απόσταξης.

Αφού γίνει το ξεσφράγισμα των δεξαμενών, αντλείται το πυκνό από το βρασμένο

τσίπουρο και στέλνεται στις μεγάλες δεξαμενές, χωρητικότητας 20 ή 30

τόνων. Στη συνέχεια λαμβάνεται από εκεί όσο προϊόν πρόκειται να αραιωθεί. Η αραιώση γίνεται με απιονισμένο νερό. Το απιονισμένο νερό παρασκευάζεται στον απιονιστή. Αφού γίνει η αραιώση με το νερό, στέλνεται το προϊόν στην ψυκτική μηχανή. Εκεί αποκτά τους επιθυμητούς βαθμούς (8oC ή 4oC) και αποθηκεύεται στην ψυκτική δεξαμενή στους ίδιους βαθμούς. Στη συνέχεια περνά το προϊόν από δυο φίλτρα. Το πρώτο είναι ένα πιο πυκνό φίλτρο, το 1600, και αποθηκεύεται σε δεξαμενή. Από εκεί θα πάει στο φίλτρο 1000 και από εκεί σε άλλες δεξαμενές όπου είναι έτοιμο για εμφιάλωση.

Εμφιάλωση σούμας

Από τη δεξαμενή πάει στη γεμιστική μηχανή από όπου αρχίζει η εμφιάλωση. Πριν οι φιάλες οδηγηθούν στη γεμιστική, πλένονται στο πλυντήριο πολύ καλά. Αφού τα μπουκάλια γεμίσουν, πηγαίνουν στο μηχάνημα για τις τάπες. Στη συνέχεια οι φιάλες πηγαίνουν στην ετικετέζα όπου και τοποθετούνται οι ετικέτες. Έπειτα τυπώνεται πάνω στα καπάκια των φιαλών το λεγόμενο lot number. Πρόκειται για ένα κωδικό νούμερο που πρέπει να έχει η κάθε μέρα εμφιάλωσης. Στη συνέχεια τοποθετούνται τα μπουκάλια στα κιβώτια και τέλος ακολουθεί το σφράγισμα των κιβωτίων.

Ούζο

Πρώτη ύλη για την παρασκευή του ούζου είναι το οινόπνευμα. Το οινόπνευμα αυτό είναι αμπελοοινικής προέλευσης. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί οινόπνευμα που παράγεται από τεύτλα, το οποίο όμως είναι κατώτερης ποιότητας. Πολλοί παραγωγοί βέβαια χρησιμοποιούν τα τεύτλα γιατί αποτελούν φθηνή πρώτη ύλη. Ο συνεταιρισμός χρησιμοποιεί αποκλειστικά και μόνο οινόπνευμα αμπελοοινικής προέλευσης. Το κρασί, μέσω διαφόρων διαδικασιών, γίνεται το οινόπνευμα 96% Vol. Από εκεί μεταφέρεται στον συνεταιρισμό και αποθηκεύεται σε δεξαμενές. Το οινόπνευμα αυτό βράζεται και γίνεται ούζο. Η διαδικασία βρασμού

γίνεται στο ουζοκάζανο.

Πιο συγκεκριμένα, γεμίζει το καζάνι με οινόπνευμα, προστίθεται νερό και τα επιθυμητά μυρωδικά, γλυκάνισος και αστερίας.

Θερμαίνεται το μίγμα και μέσω του ψυγείου γίνεται απόσταξη. Το απόσταγμα πέφτει σε

μια δεξαμενή από όπου το μαζεύουμε και το αποθηκεύουμε σε δεξαμενές.

Αποθήκευση προϊόντων

Η αποθήκευση των προϊόντων του οινοποιείου γίνεται σε μεγάλες αποθήκες στο χωριό Απόλλωνα της Ρόδου. Τα κτίρια των αποθηκών είναι καινούργια, ενώ μερικά βρίσκονται ακόμη υπό κατασκευή.

3.2 Εξαγωγές του Συνεταιρισμού

Ο συνεταιρισμός κάνει εξαγωγές και στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Αυστραλία, τη Γερμανία και την Ισπανία. Κάθε χρόνο εξάγει περίπου 5-6 container στην

Αυστραλία με αρτοσκευάσματα, μελεκούνια, σούμα και ούζο.

Στη Γερμανία εξάγονται την τελευταία διετία μικρές ποσότητες «Ημίγλυκος» της ποικιλίας μοσχάτου.²⁷

3.3 Επενδύσεις του Συνεταιρισμού

Σύμφωνα με τον κανονισμό 1257 του 1999, ο συνεταιρισμός έλαβε επιδότηση 50% για την αντικατάσταση των παλιών δεξαμενών με νέες ανοξείδωτες. Το ύψος του κόστους ήταν 50.000€. Πρόκειται για δεξαμενές με χωρητικότητα 20 τόνων.

Το 2014 ξεκίνησε και η κατασκευή καινούριων εγκαταστάσεων με έκταση 40m². Κατασκευάστηκαν νέα εμφιαλωτήρια και συσκευαστήρια άρτου και ήρθαν καινούρια μηχανήματα.

Πρόκειται για μηχανήματα παραλαβής και εμφιάλωσης σταφυλιών, για αντλίες, εκραγιστήριο καθώς και πλυντήριο φιαλών.

3.4 Δραστηριότητες του Συνεταιρισμού

Ο συνεταιρισμός γίνεται κάθε χρόνο χορηγός του Ροδίτικου

²⁷ Πληροφορίες από την ιστοσελίδα www.apolloniatisses.gr

Καρναβαλιού και της
Γιορτής Κρασιού, Σούμας και Μελιού, καθώς και διάφορων άλλων
εκδηλώσεων.
Συγκεκριμένα, κάθε χρόνο τις απόκριες, ο συνεταιρισμός προσφέρει
δωρεάν κρασί και μελεκούνια στους επισκέπτες του χωριού.
Στην εισόδου στήνεται ένας πάγκος και μοιράζεται δωρεάν κρασί στους
διερχόμενους οδηγούς. Επίσης, την Κυριακή πριν την αποκριάτικη
παρέλαση και την Καθαρή Δευτέρα γίνεται γιορτή και εκδηλώσεις στην
πλατεία του χωριού. Και πάλι το κρασί είναι δωρεάν από το οινοποιείο.
Επιπλέον, κάθε χρόνο, το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου
ξεκινά η Γιορτή Κρασιού η οποία διαρκεί μια εβδομάδα. Το κρασί που
προσφέρεται είναι δωρεάν και
σε μεγάλες ποσότητες. Με βάση τα στοιχεία του οινοποιείου, τον
Αύγουστο του 2005 καταναλώθηκαν περίπου 5 τόνοι κρασιού. Το κρασί
που προσφέρεται είναι: ρετσίνα, κοκκινέλι
και αρέτο. Αντίστοιχες ποσότητες περίπου καταναλώνονται και στις
γιορτές σούμας γειτονικών χωριών.²⁸

²⁸ Πηγη www.apolloniatissees.gr

3.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Γενικά

Αξίζει να αναφερθεί η οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού με βάση τους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης των ετών 2013 και 2014 και να γίνει μια σύγκριση για τα δυο αυτά έτη σύμφωνα με τους αριθμοδείκτες ρευστότητας, αποδοτικότητας, κυκλοφοριακής ταχύτητας, δανειακής επιβάρυνσης και κέρδους. Όταν μιλάμε για προσδιορισμό της οικονομικής θέσεως του Συνεταιρισμού, εννοούμε:

1. Τη δυνατότητα που έχει ο Συνεταιρισμός να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις του στο παρόν και στο μέλλον, ακόμη και κάτω από συνθήκες διαφορετικές εκείνων που υπάρχουν τη στιγμή που γίνεται η ανάλυση.

2. Τη δυνατότητα να εκμεταλλευθεί τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες, με τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων από ίδιες πηγές, ή από έκδοση νέων τίτλων μετοχών ή ομολογιών ακόμα και με την άντληση κεφαλαίων από την προσφυγή στον τραπεζικό δανεισμό.

3. Τη δυνατότητα πληρωμής των ληξιπρόθεσμων τόκων και των υποχρεώσεων, καθώς και την καταβολή μερισμάτων χωρίς διακοπή. Για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας μιας επιχειρήσεως ερευνάται ιδιαίτερα το ύψος και η σταθερότητα των καθαρών κερδών της, καθώς και η τάση βελτιώσεως αυτών στο μέλλον. Ο τύπος και η διάταξη των στοιχείων του ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως έχουν μεγάλη σημασία, προκειμένου να προσδιοριστεί η οικονομική θέση και η αποδοτικότητα μιας επιχειρήσεως. Είναι σκόπιμο να τονίσουμε τις αδυναμίες που παρουσιάζουν οι δημοσιευόμενες λογιστικές καταστάσεις. Βέβαια, χωρίς να παραβλέπεται η χρησιμότητα τους, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι αυτές παρουσιάζουν ορισμένα σοβαρά μειονεκτήματα, τα οποία συνδέονται με τη φύση τους ως στατικές λογιστικές καταστάσεις.

Τα κυριότερα μειονεκτήματα αυτών μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

1. Ο ισολογισμός παρουσιάζει συνήθως τα διάφορα μεγέθη της επιχειρήσεως σε ιστορικές και όχι σε τρέχουσες τιμές. Έτσι όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μιας επιχειρήσεως εμφανίζονται συνήθως σε τιμές ιστορικού κόστους βασισμένες σε

γεγονότα του παρελθόντος. Η απεικόνιση των μεγεθών του ισολογισμού σε ιστορικές τιμές αντιπροσωπεύει αξίες που αναφέρονται σε τιμές που υπήρχαν κατά το χρόνο που συνέβησαν τα αντίστοιχα λογιστικά γεγονότα. Όταν όμως οι τιμές μεταβάλλονται σημαντικά από έτος σε έτος, όπως πολύ συχνά συμβαίνει σήμερα λόγω του υπάρχοντος πληθωρισμού, τα μεγέθη του ισολογισμού δεν αντιπροσωπεύουν πλέον την πραγματικότητα, γιατί δεν δίνουν την πραγματική αξία της επιχειρήσεως, αφού δεν αναφέρονται σε πραγματικές τρέχουσες τιμές.

2. Ο ισολογισμός μπορεί να θεωρηθεί ότι παρουσιάζει αδυναμίες και είναι ανεπαρκής και από μια άλλη άποψη. Υπάρχουν ορισμένα στοιχεία του τα οποία είναι αδύνατο να μετρηθούν και να απεικονιστούν, όπως είναι η φήμη και πελατεία της επιχειρήσεως που έχει αποκτηθεί από τη μακροχρόνια λειτουργία της, η εμπειρία των εργαζομένων σε αυτήν, καθώς και άλλα άυλα στοιχεία.

3. Άλλο σημαντικό στοιχείο το οποίο προβληματίζει τους αναλυτές των εν λόγω καταστάσεων είναι το εξής: Πολλές φορές γίνονται έξοδα σε κάποια χρονική στιγμή με σκοπό να αποδώσουν μελλοντικά. Τίθεται επομένως το ερώτημα: ποιο τμήμα των εξόδων αυτών θα επιβαρύνει τη χρήση εντός της οποίας πραγματοποιήθηκαν και ποιο τις επόμενες χρήσεις. Κλασσική περίπτωση τέτοιων δαπανών αποτελούν τα έξοδα οργανώσεως και πρώτης εγκαταστάσεως, καθώς και τα έξοδα εκπαιδεύσεως προσωπικού.

4. Εκτός από τα παραπάνω υπάρχουν επίσης ένα πλήθος άλλων παραγόντων που μπορεί να επιδράσουν δυσμενώς στα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων μιας επιχειρήσεως, όπως, αλλαγή επιθυμιών της Αγοράς, μεταρρυθμίσεις στη φορολογική νομοθεσία, αλλαγή της εμπορικής πολιτικής της χώρας που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, ή των χωρών με τις οποίες αυτή συναλλάσσεται. Ωστόσο παρά τις παραπάνω αδυναμίες, ο ισολογισμός δεν παύει να αποτελεί σημαντική λογιστική κατάσταση για τους επενδυτές όσο και για τους πιστωτές μιας επιχειρήσεως, καθώς επίσης και για οποιονδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο.

3.5.1 Οικονομικά στοιχεία του Συνεταιρισμού κατά την διετία 2014 – 2015

Κρίνεται αναγκαίο να γίνει μια περιληπτική αναφορά των βασικών οικονομικών στοιχείων του Συνεταιρισμού για την τελευταία διετία με βάση τους ισολογισμούς των αντιστοιχών ετών. Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τον κύκλο εργασιών, το κόστος πωληθέντων, τα μικτά

αποτελέσματα, τα λειτουργικά έξοδα καθώς και τα καθαρά αποτελέσματα για τα έτη 2014 – 2015.

Έτος	Κύκλος Εργασιών	Κόστος Πωλήσεων	Μικτά Αποτελέσματα εκμετάλλευσης	Έξοδα Διοίκησης/Διάθεσης	Καθαρά Αποτελέσματα
2014	12.170,08	9.712,90	2.457,18	2.747,72	-1.327,41
2015	11.588,39	10.482,63	2.105,76	2.984,73	-2.884,26

Παρατηρούμε ότι κατά την διετία 2014-2015 ο κύκλος εργασιών έχει μειωτική πορεία, που μπορεί να οφείλεται στον οξύ ανταγωνισμό και στην παρατεταμένη οικονομική ύφεση. Ο όγκος των πωλήσεων αυξήθηκε, όμως το κόστος πωληθέντων καθώς και τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης σε αυτήν την διετία σημείωσαν σημαντική άνοδο και απορρόφησαν όλο το ποσοστό των πωλήσεων, με τελικό αποτέλεσμα την εμφάνιση ζημιών.²⁹

Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να αντιμετωπίσει τις τρέχουσες (βραχυπρόθεσμες) υποχρεώσεις. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται διαιρώντας το κυκλοφορούν ενεργητικό με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Το κυκλοφορούν ενεργητικό του Συνεταιρισμού περιλαμβάνει τα εξής: τα αποθέματα (εμπορεύματα, πρώτες και βοηθητικές ύλες κ.ο.κ.), τις απαιτήσεις (από πελάτες, γραμμάτια, επιταγές), τα χρεόγραφα και τα ταμιακά διαθέσιμα. Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν: Τους προμηθευτές, τις επιταγές πληρωτές, τράπεζες λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, ασφαλιστικοί οργανισμοί, τις υποχρεώσεις από φόρους-τέλη, διάφοροι πιστωτές και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτές στην επόμενη χρήση. Ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας (Δ.Κ.Ρ.) πρέπει να είναι μεγαλύτερος της μονάδας και, συνήθως, συνιστάται η σχέση δύο προς ένα (2:1). Η σχέση Δ.Κ.Ρ. > 1 σημαίνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις πρέπει να καλύπτονται εξ ολοκλήρου από το κυκλοφορούν ενεργητικό και ακόμη να παραμένει ένα κάποιο

²⁹ « ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ» του Συνεταιρισμού

περιθώριο (πλεόνασμα). Το πλεόνασμα αυτό (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), συνήθως, καλείται κεφάλαιο κίνησης. Στην περίπτωση αυτή οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού το 2014 είναι μεγαλύτερες από το κυκλοφορούν ενεργητικό, δηλαδή το κεφάλαιο κίνησης είναι αρνητικό. Για το έτος 2015 παρατηρείται ότι το κεφάλαιο κίνησης έχει μια καθοδική πορεία σε σύγκριση με το προηγούμενο. Η οργάνωση αντιμετωπίζει σημαντικές δυσκολίες στη συνέχιση της λειτουργίας της, και θα είναι σημαντικά δύσκολο, εάν όχι αδύνατο, να επιβιώσει για πολύ, γιατί δεν μπορεί να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σύμφωνα με το κεφάλαιο κίνησης που διαθέτει.

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας = Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού / σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας (2014) = $15.040 / 22.757 = 0,63$

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας (2015) = $17.869 / 33.917 = 0,54$

Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται αν από το κυκλοφορούν ενεργητικό αφαιρεθούν τα αποθέματα και το υπόλοιπο διαιρεθεί με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Ο παραπάνω δείκτης αποτελεί ένα αυστηρότερο κριτήριο της ρευστότητας της επιχείρησης. Κατ' αυτή την άποψη, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης πρέπει να καλύπτονται εξ'ολοκλήρου από τα, σχετικά εύκολα, ρευστοποιήσιμα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού, δηλαδή τα ταμιακά διαθέσιμα και τις πραγματικές απαιτήσεις από τους πελάτες. Όπως παρατηρούμε ο Συνεταιρισμός από το 2012 μέχρι το 2014 είχε μια φθίνουσα πορεία, όσον αφορά το δείκτη της άμεσης ρευστότητας, συγκεκριμένα από 0,50 το 2014 μειώθηκε σε 0,47 το 2015, πράγμα που σημαίνει πως εμφανίζει αρκετές δυσκολίες στο να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της εν συγκρίσει με παλαιότερα έτη.

Αριθμοδείκτης ταχείας ρευστότητας = Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού – αποθέματα / σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Αριθμοδείκτης ταχείας ρευστότητας (2014) = $11.040,24 - 5.767,12 / 2.752,75 = 0,50$

Δείκτης της Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης

Ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης (Δ.Σ.Δ.Ε.) δείχνει το μέρος

εκείνο (ποσοστό) των συνολικά επενδυμένων κεφαλαίων σε στοιχεία του ενεργητικού, που προήλθαν από τους πιστωτές της επιχείρησης, δηλαδή δείχνει το ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού πάνω στο οποίο οι πιστωτές έχουν οποιασδήποτε μορφής απαιτήσεις. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται διαιρώντας το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων, δηλαδή το σύνολο των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, με το σύνολο του ενεργητικού ή το σύνολο των επενδυμένων κεφαλαίων. Παρατηρούμε ότι για το 2014 το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων είναι λίγο μεγαλύτερο σε σχέση με εκείνο του 2015. Δεν συμβαίνει το ίδιο και με το σύνολο των υποχρεώσεων που έχουν τάση ανοδική, για αυτό το λόγο η διαφορά αυξάνεται, συγκεκριμένα από 0,95 που είναι το 2014 φτάνει το 1,17 το 2015. Αυτό σημαίνει πως η κατάσταση γίνεται χειρότερη, γιατί η οργάνωση δεν μπορεί να καλύψει τους πιστωτές της, αφού οι υποχρεώσεις της είναι μεγαλύτερες από το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων.

Αριθμοδείκτης της Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης = Σύνολο υποχρεώσεων / σύνολο περιουσιακών στοιχείων

Αριθμοδείκτης της Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης (2014) = $16.192,30 / 16.725,48 = 0,95$

Αριθμοδείκτης της Συνολικής Δανειακής Επιβάρυνσης (2015) = $19.709,79 / 18.046,96 = 1,17$

Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια

Ο δείκτης αυτός δείχνει την αναλογία των ξένων κεφαλαίων (βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις) προς τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης. Ο δείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμό της οικονομικής αυτάρκειας της. Παρατηρούμε ότι η οργάνωση έχει αρνητικό σύνολο ιδίων κεφαλαίων, δεν έχει δηλαδή προσωπική περιουσία. Εμφανίζει πολλές ζημιές και στα δυο έτη και αυτό οφείλεται κυρίως από τις συνεχόμενες ζημιές προηγούμενων χρήσεων. Παρόλα αυτά αν συγκρίνουμε τα δυο έτη μεταξύ τους, βλέπουμε ότι η κατάσταση βελτιώνεται, εξακολουθεί όμως να παραμένει σε αρνητικό σημείο, συνεπάγεται στο ότι δεν μπορεί να καλύψει τις υποχρεώσεις της.

Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια = Σύνολο υποχρεώσεων / ίδια κεφάλαια

Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια (2014) = $16.192,30 / - 4.010,78 = - 4,92$

Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια (2015) = $19.709,79 / - 9.729,50 = 2,01$

Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδυμένων Κεφαλαίων

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη, μετά από φόρους, με το σύνολο επενδυμένων κεφαλαίων (ίδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια). Ο παραπάνω δείκτης είναι σημαντικός, διότι αποτελεί το τελικό κριτήριο της αποδοτικότητας της επιχείρησης. Είναι γεγονός, ότι καμιά επιχείρηση δεν μπορεί να επιβιώσει για πολύ, εάν δεν είναι σε θέση να καλύψει τα χρηματοοικονομικά έξοδα των δανειακών κεφαλαίων. Η αποδοτικότητα των συνολικών επενδυμένων κεφαλαίων είναι συνάρτηση του περιθωρίου καθαρών κερδών επί των πωλήσεων, σε σχέση με την κυκλοφοριακή ταχύτητα των επενδυμένων κεφαλαίων. Ο υπολογισμός των δεικτών έδειξε ότι έχει αρνητική την τιμή αυτού του δείκτη και για τα δυο έτη γιατί παρουσιάζει ζημίες. Συγκεκριμένα η αρνητική αποδοτικότητα έχει αυξηθεί από το 2014 μέχρι το 2015 κατά 0,02 μονάδες.

Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδυμένων Κεφαλαίων = Καθαρά κέρδη μετά την αφαίρεση φόρων / σύνολο επενδυμένων κεφαλαίων
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδυμένων Κεφαλαίων (2014) = - 0,12
Δείκτης Αποδοτικότητας Επενδυμένων Κεφαλαίων (2015) = - 0,14

Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ένας δείκτης που απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα μιας επιχειρήσεως και παρέχει ένδειξη του κατά πόσο επιτεύχθηκε ο στόχος πραγματοποιήσεως ενός ικανοποιητικού αποτελέσματος. Είναι εκείνος ο δείκτης που μετρά την αποτελεσματικότητα, με την οποία τα κεφάλαια των φορέων της επιχειρήσεως απασχολούνται σε αυτή. Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων εκφράζεται από το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών κερδών εκμετάλλευσης με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της επιχειρήσεως. Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ενδεικτικός του ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της όπως ανεπαρκής διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν απασχολούνται πλήρως παραγωγικά, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες. Στην συγκεκριμένη περίπτωση παρατηρούμε ότι καθαρά κέρδη εκμετάλλευσης δεν υπάρχουν, γιατί έχουμε ζημίες, όπως και το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων είναι αρνητικό που οφείλεται κυρίως από ζημίες προηγούμενων χρήσεων. Το αποτέλεσμα του δείκτη εμφανίζεται θετικό, στην πραγματικότητα όμως είναι αρνητικό, έχουμε ζημίες. Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι: ουδεμία αποδοτικότητα λόγω αρνητικών ιδίων κεφαλαίων.

Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων = Καθαρά κέρδη εκμετάλλευσης / σύνολο ιδίων κεφαλαίων

Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων (2014) = 1,88

Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων (2015) = 0,62

Περιθώριο μικτού κέρδους

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται διαιρώντας τα μικτά κέρδη εκμεταλλεύσεως (καθαρές πωλήσεις – κόστος πωληθέντων) με τα καθαρά έσοδα από πωλήσεις. Ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα μιας επιχειρήσεως καθώς και το πόσο επικερδής είναι από την πώληση των προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών. Η συνεχής παρακολούθηση αυτού του δείκτη για μια σειρά ετών μας παρέχει ένδειξη για την πορεία της επιχείρησης διαχρονικά. Στην συγκεκριμένη περίπτωση το περιθώριο μικτού κέρδους εμφανίζει μια μειωτική τάση από το έτος 2014 που ήταν 0,17 σε σχέση με το 2015 που η τιμή του κυμαίνεται στο 0,16. Τα αποτελέσματα εμφανίζουν τον αριθμοδείκτη σε οριακό επίπεδο, γιατί κινείται σε θετικό σημείο, παρόλα αυτά είναι χαμηλός, γεγονός που δείχνει ότι δεν υπάρχει καλή πολιτική από την πλευρά της διοικήσεως στον τομέα αγορών και πωλήσεων καθώς και των υπηρεσιών που προσφέρει.

Περιθώριο μικτού κέρδους = $\frac{\text{Καθαρές πωλήσεις} - \text{κόστος πωληθέντων}}{\text{καθαρές πωλήσεις χρήσεως}}$

Περιθώριο μικτού κέρδους (2014) = 0,17

Περιθώριο μικτού κέρδους (2015) = 0,16

Περιθώριο καθαρού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους βρίσκεται αν διαιρέσουμε τα καθαρά λειτουργικά κέρδη μιας περιόδου (καθαρά κέρδη εκμετάλλευσης), με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων της ίδιας περιόδου. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους, τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι πολύ χρήσιμος, δεδομένου ότι η διοίκηση βασίζεται τις προβλέψεις της για τα μελλοντικά καθαρά κέρδη της επιχείρησης επί του προβλεπόμενου ύψους πωλήσεων και του ποσοστού καθαρού κέρδους. Στην συγκεκριμένη περίπτωση παρατηρούμε ότι οι προηγούμενοι αριθμοδείκτες του μικτού κέρδους μεταβάλλονται κατά πολύ λίγο διαχρονικά, ενώ κατά την ίδια περίοδο ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους παρουσιάζει κάμψη της τάξεως του 0,04 και είναι αρνητικός γιατί δεν υπάρχουν καθαρά κέρδη αλλά ζημίες. Η εξέλιξη αυτή παρέχει ένδειξη αυξήσεως των εξόδων λειτουργίας της οργάνωσης

σε σχέση με τις πωλήσεις της. Οι αριθμοδείκτες αυτοί οδηγούν στο συμπέρασμα ότι αν δεν επιδιωχθεί η αύξηση του ρυθμού των πωλήσεων (του κύκλου εργασιών), τότε οι προοπτικές του Συνεταιρισμού δεν διαγράφονται καλές. Κάτι τέτοιο όμως δεν φαίνεται εύκολα πραγματοποιήσιμο, διότι έχει να αντιμετωπίσει έντονο ανταγωνισμό.

Περιθώριο καθαρού κέρδους = Καθαρά κέρδη εκμετάλλευσης / καθαρές πωλήσεις

Περιθώριο καθαρού κέρδους (2014) = - 0,15

Περιθώριο καθαρού κέρδους (2015) = - 0,19

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχειρήσεως, εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησής του, σε σχέση με τις πωλήσεις της. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων μιας χρήσεως με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως (σύνολο ενεργητικού), που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της αυτής χρήσεως για την επίτευξη των πωλήσεων της. Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της. Αντίθετα, ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού αποτελεί ένδειξη όχι εντατικής χρησιμοποίησής των περιουσιακών της στοιχείων, οπότε θα πρέπει ή να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησής αυτών ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων. Με άλλα λόγια, ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει, αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση, σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί. Η παρακολούθηση του δείκτη αυτού διαχρονικά δείχνει την πορεία της επιχειρήσεως, ως προς το βαθμό χρησιμοποίησής των περιουσιακών της στοιχείων. Συγκεκριμένα ο αριθμοδείκτης αυτός παρουσιάζει μείωση από το ένα έτος σύγκρισης στο άλλο, από 0,67 το 2014 σε 0,56 το 2015, γεγονός που παρέχει ένδειξη μιας ολοένα μικρότερης χρησιμοποίησής του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις, πράγμα που στην ουσία σημαίνει μια κάποια υπερεπένδυση κεφαλαίων στα στοιχεία του ενεργητικού.

Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού = Καθαρές πωλήσεις / σύνολο ενεργητικού

Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού (2014) = 0,67

Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού (2015) = 0,56

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας καθαρών παγίων

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρησιμοποιήσεως των παγίων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως, σε σχέση με τις πωλήσεις της. Επίσης, παρέχει ένδειξη του αν υπάρχει υπερεπένδυση σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων της χρήσεως με το σύνολο των καθαρών παγίων.

Προκύπτουν αν από το σύνολο των πωλήσεων αφαιρεθούν οι επιστροφές και οι εκπτώσεις πωλήσεων. Λαμβάνεται το ύψος του ενεργητικού μετά την αφαίρεση των συμμετοχών και άλλων παρεμφερών μακροχρόνιων τοποθετήσεων, διότι τα στοιχεία αυτά δεν χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση για την πραγματοποίηση πωλήσεων.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός, τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως σε σχέση με τις πωλήσεις της. Μείωση του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά υποδηλώνει μείωση του βαθμού χρησιμοποιήσεως των παγίων, η οποία πιθανώς να δείχνει υπερεπένδυση σε πάγια. Στην συγκεκριμένη περίπτωση παρατηρούμε ότι ο αριθμοδείκτης μειώνεται από το έτος 2014 που η τιμή του βρισκόταν στο επίπεδο του 1,78 σε 1,73 για το 2015. Παρουσιάζει μείωση του κύκλου εργασιών από το 2013 μέχρι το 2015, ενώ το σύνολο των καθαρών παγίων παρουσιάζει μια ελάχιστη άνοδο.

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας καθαρών παγίων = Καθαρές πωλήσεις / σύνολο καθαρών παγίων

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας καθαρών παγίων (2014) = 1,78

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας καθαρών παγίων (2015) = 1,73

Στόχοι

Καθίσταται λοιπόν φανερό πως ο Συνεταιρισμός βρίσκεται σε δύσκολη θέση, δεδομένου ότι η χρήση του 2014 εμφανίζει σημαντική ζημιά. Και αυτό γιατί το 2014:

Η εκμετάλλευση των super market πέρα από το καθαρά ζημιογόνο αποτέλεσμα που παρουσίαζαν, συνεισφέρανε στον ετήσιο κύκλο εργασιών κατά ένα σοβαρό ποσοστό. Ο Συνεταιρισμός τα τελευταία χρόνια είχε να αντιμετωπίσει τους εξής αρνητικούς παράγοντες:

- 1) Υψηλός ανταγωνισμός.
- 2) Μη ύπαρξη επισιτιστικών προγραμμάτων.
- 3) Μείωση του κύκλου εργασιών εξαιτίας της παύσης δραστηριότητας των super market, αλλά με σταθερά τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας και λειτουργίας διάθεσης.

Για να αντιμετωπιστεί το οξύ οικονομικό πρόβλημα στο οποίο έχει περιέλθει ο Συνεταιρισμός κατά τα τελευταία έτη, πρέπει να λάβει δραστικά μέτρα σε πολλούς τομείς, σύμφωνα με τη γνώμη των υπεύθυνων, για να μπορέσει να εξασφαλίσει την βιωσιμότητά του.

Συγκεκριμένα:

1.Αναγκαιότητα προγραμματισμού

Ο προγραμματισμός κρίνεται απαραίτητος για την συγκεκριμένη περίπτωση και γενικώς για κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα. Η αναγκαιότητά του γίνεται πιο εμφανής από τους παρακάτω λόγους:

- α) Το οικονομικό, τεχνολογικό, κοινωνικό και νομικό περιβάλλον μεταβάλλεται με ραγδαίους ρυθμούς, στο οποίο ο Συνεταιρισμός καλείται να αναπτύξει τη δική του προσαρμοστικότητα, η οποία πετυχαίνεται μόνο με τη βοήθεια του προγραμματισμού. Είναι σαφές και κατανοητό ότι κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το άγνωστο παρόλο αυτά η πείρα δείχνει ότι είναι καλύτερο να βαδίζει κανείς

προς το μέλλον με κάποια προετοιμασία.

β) Η προσαρμογή στις μεταβολές του περιβάλλοντος μεταφράζεται σε αποδοχή της νέας τεχνολογίας και των νέων μεθόδων παραγωγής.

γ) Ο προγραμματισμός δείχνει την κατεύθυνση και παρέχει ένα αίσθημα ευθύνης αλλά και ικανοποίησης όταν ο στόχος που έχει τεθεί υλοποιηθεί.

δ) Από τον προγραμματισμό εξαρτώνται οι άλλες δραστηριότητες της διοίκησης. Γίνεται καθορισμός των στόχων προτού ληφθούν αποφάσεις για το ποια θα είναι η καλύτερη οργάνωση, στελέχωση και καθοδήγηση του προσωπικού και ποιος θα είναι ο καλύτερος έλεγχος για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι.

2. Τεχνολογία – Εξέλιξη

Στη σημερινή εποχή η τεχνολογία έχει αναπτυχθεί και εξελιχθεί με γοργούς ρυθμούς που πραγματικά για μια επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει, αν δε διαθέτει το ανάλογο χρηματικό κεφάλαιο και τους ανθρώπινους πόρους. Η Ένωση έχει κάνει προσπάθειες να βελτιώσει τον ήδη υπάρχων μηχανολογικό εξοπλισμό μέσω προγραμμάτων χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα έχει εγκαταστήσει υπερσύγχρονο συσκευαστήριο – παρασκευαστήριο των προϊόντων της που αναλύθηκαν, που μπορεί να καλύψει μια σημαντική ποσότητα των προϊόντων αυτών που διακινούνται στο Νομό.

3. Διακανονισμός των χρεών και των δανείων

Θα καταβληθεί προσπάθεια μαζί με άλλους Συνεταιρισμούς, που έχουν παρόμοια οικονομικά προβλήματα να ασκήσουν πιέσεις προς την κυβέρνηση για τη χορήγηση δανείων με χαμηλά επιτόκια και διευθέτηση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν με τα πανωτόκια, ώστε να υπάρξει ευνοϊκή μεταχείριση για επίλυση του μεγάλου οικονομικού προβλήματος. Κύριο μέλημα είναι σε συνεργασία με την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών να καταφέρουν να ρυθμίσουν ή ακόμη και να χαριστούν τα σημερινά τους χρέη.

4. Ενεργοποίηση κερδοφόρων δραστηριοτήτων:

α) Μεταφορά και εγκατάσταση της διάθεσης των φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων, σπόρων και μηχανημάτων στο χώρο που βρίσκονται το συσκευαστήριο – παρασκευαστήριο όπου υπάρχουν οι κατάλληλες κτιριακές υποδομές και υπάρχει δυνατότητα διαμόρφωσης των

τεράστιων εξωτερικών χώρων για τη διευκόλυνση των πελατών από πλευράς μακροχρόνιας στάθμευσης των αυτοκινήτων.

β) Δημιουργία υποκαταστημάτων γεωργικών εφοδίων και μηχανημάτων σε κομβικά χωριά του Νομού για να υπάρχει μεγαλύτερη προσέγγιση των αγροτών και διευκόλυνση αυτών, όσο αφορά την αγορά και την μεταφορά των προϊόντων στα κτήματά τους. Η Διοίκηση να κινηθεί με τη βοήθεια των υπαλλήλων προς την κατεύθυνση ενημέρωσης των αγροτών με επισκέψεις σε χωριά, ομιλίες και διαφημιστικά φυλλάδια για την αναγκαιότητα προτίμησης των προϊόντων του Συνεταιρισμού που διασφαλίζουν ποιότητα, αποτελεσματικότητα και είναι γνωστής και πιστοποιημένης πρόληψης.

γ) Η ενεργοποίηση του συσκευαστηρίου κρίνεται απαραίτητη, κυρίως να λειτουργεί για λογαριασμό του Συνεταιρισμού και όχι μόνο με την ενοικίασή του σε τρίτους όπως συνήθιζε να γίνεται μέχρι τώρα.

Οι κινήσεις στις οποίες πρόκειται να προβεί σε αυτό τον τομέα είναι οι εξής:

α) Αξιοποίηση προγραμμάτων ανθρωπιστικής βοήθειας σε τρίτες χώρες, κυρίως εσπεριδοειδών.

β) Ενεργοποίηση γραφείου ασφαλιστικών εργασιών (Συνεταιριστική Ασφαλιστική) και εργασιών φορολογικών υποθέσεων των συνεταιρισμών, αφού πλέον οι συνεταιρισμοί είναι υποχρεωμένοι από το νόμο να υποβάλλουν δηλώσεις. Η Ένωση υπήρξε μέτοχος της Συνεταιριστικής Ασφαλιστικής από παλαιότερα, όμως αδρανούσε γιατί υπήρχαν έσοδα από άλλου είδους δραστηριότητες. Αναμφίβολα η ενεργοποίηση σε αυτό τον τομέα μπορεί να αποφέρει σίγουρα κέρδη για την οργάνωση.

γ) Τέλος να εισβάλλει δυναμικά όχι μόνο στην εσωτερική αλλά και διεθνή αγορά, αφού διαθέτει την κατάλληλη υποδομή από την πλευρά των κτιριακών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων δημιουργώντας ειδικό τμήμα εμπορίου στελεχωμένο με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις συνθήκες του ανταγωνισμού που επικρατούν.

Οι παραπάνω κινήσεις σε συνάρτηση με την αναδιοργάνωση του Συνεταιρισμού και τη μείωση του κόστους θα συμβάλλει στην αποφυγή από το αρνητικό σημείο των αποτελεσμάτων με ελπίδες ανάκαμψης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ξεκινώντας την εργασία και την συλλογή στοιχείων για τον Συνεταιρισμό απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η άντληση πληροφοριών κατευθείαν από την πηγή. Έτσι τηλεφωνήσαμε ώστε να κλείσουμε ραντεβού με τις «Απολλωνιάτισσες» για να μας δώσουν την «πρώτη ύλη». Με ιδιαίτερη χαρά δέχτηκαν να μας βοηθήσουν και να μας μιλήσουν για ολη αυτή τη δουλειά που κάνουν στο Γυναικείο Συνεταιρισμό της Ρόδου και μας κάλεσαν στο χώρο τους.

Λίγες μέρες αργότερα βρεθήκαμε στο χωριό Απόλλωνα όπου και μας υποδέχτηκαν στο εργαστήριο τους το οποίο στεγάζετε σε ένα παραδοσιακό οίκημα πανω στο δρόμο στην είσοδο του χωριού. Μας προσέφεραν παραδοσιακά γλυκίσματα τα οποία ήταν εξαιρετικά και μας έδειξαν το χώρο στον οποίο παρασκευάζουν οι ίδιες όλα τα προϊόντα τους. Ήταν εντυπωσιακός ο χώρος και αυτό το καταλάβαμε όταν άρχισαν να μας διηγούνται πώς ξεκίνησε και πως με τα χρόνια ένα μικρό εργαστήριο μεγάλωνε και μαζί με αυτό και τα όνειρα τους. Δουλεύουν με αγάπη και μεράκι και αυτό τις κάνει ξεχωριστές και αγαπητές στον κόσμο που τις στήριξε και τις στηρίζει τόσα χρόνια.

Το κίνητρο των γυναικών για την ίδρυση του συνεταιρισμού ήταν η ανάγκη συνεισφοράς στο οικογενειακό εισόδημα μέσα από μια δραστηριότητα εντός του χωριού τους, που να εξασφαλίζει παράλληλα τη διαφύλαξη της πολιτιστικής του κληρονομιάς καθώς και την προώθηση της διατροφικής αξίας των παραδοσιακών του προϊόντων. Προϊόντων όπως το χωριάτικο ζυμωτό ψωμί, το μελεκούνι (παραδοσιακό τοπικό γλύκισμα φτιαγμένο από σουσάμι και μέλι), πλιγούρι, τραχανά, γλυκά του κουταλιού μαρμελάδες, λικέρ κλπ. φτιαγμένα όλα με μεράκι από τους καρπούς του τόπου τους.

Η εξασφάλιση ενός βασικού αγροτικού εισοδήματος είναι ουσιώδους σημασίας για τις γυναίκες της υπαίθρου. Για τον λόγο αυτό οι «Απολλωνιάτισσες» υπέμειναν θυσίες στο δύσκολο έργο που ανέλαβαν να υλοποιήσουν. Τα πρώτα χρόνια της ιδρύσεως του συνεταιρισμού τους, δούλεψαν χωρίς μισθό, επενδύοντας το σύνολο των κερδών τους σε

εξοπλισμό και τεχνογνωσία. Μέσα από την πορεία τους όμως αυτή κατάφεραν τόσο την προσωπική τους καταξίωση όσο και την χειραφέτηση τους ως γυναίκες επιχειρηματίες.

Μας τόνισαν ότι το γεγονός ότι γνωρίζονται καλά μεταξύ του τις βοήθησε να συνεργάζονται αρμονικά και να έχουν ένα κοινό σκοπό Την προσφορά στο καταναλωτικό κοινό (συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών τους) προϊόντων υψηλής θρεπτικής αξίας, ασφαλών και υγιεινών, με σεβασμό πάντα στην παράδοση. Εφαρμόζουν το σύστημα HACCP (εικόνα 1). Συγκεκριμένα, για την παρασκευή των προϊόντων του συνεταιρισμού, σε όλα τα στάδια της παραγωγής, της συσκευασίας και της κατανάλωσης τηρούνται ασφαλείς έλεγχοι για την προστασία των καταναλωτών. Σε ένα σύγχρονο εργαστήριο, πιστοποιημένο στα πρότυπα του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, παρασκευάζονται όλα τα προϊόντα, χειροποίητα, φτιαγμένα με τον πατροπαράδοτο τρόπο και εκτίθενται και πωλούνται εκεί.

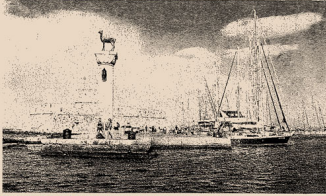
Αξίζει να σημειωθεί ότι η φήμη τους εξαπλώνετε αφού δανέζικη εφημερίδα εγραψε γι αυτές και το τι προσφέρουν στον τόπο τους (εικόνα 2).

Πραγματικά η έρευνα για την εργασία άξιζε γιατί γνωρίσαμε γυναίκες που πάλεψαν για να φτάσουν σε ένα εξαιρετικό επίπεδο το Συνεταιρισμό «οι Απολωνιάτισσες» και δίνουν σε όλους ένα μάθημα ότι όποιος θέλει όλα τα μπορεί και αυτό πρέπει να γίνει παράδειγμα για όλους μας με ότι καταπιανόμαστε.

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Rhodos' symbol - et rådyr - står på søjler ved indsejlingen til Mandraki-havnen.

Rhodos by a la boheme

Den gamle bydel med middelalderstemning og trykke bymønstre søges på Unesco's verdensarvsliste. Ombyttelse kan der være, men nye overkommelige træsnit, søg når der er store trykindsigelse i Mandraki-havnen. Men gå uden om Sotiros-gaden, men fører fra havnen til Stormstørens Palads, hvor de fleste foreninger og tårne er gå, stedet ind i bydelen fra øst gennem den røde port (St. Jolani) og på gennem det jødiske og muslimske kvarter, som mere er præget af de folk, som rent faktisk bor inden for murene. Næst desuden Stormstørens Palads fra Det er alligevel fæle - i hvert fald den ekstra etage, der under den italienske periode uden smiligt berømt til huse og fæle blev bygget oven på det oprindelige korskirkepalads. Missionen smed sig en sommerpalads her i denne del af det dengang italienske storrige. Han nåede dog aldrig at bygge det, for paladset stod færdigt i 1940.

Gang fra pladsen ved paladset. Bed i paladsets entrébooi om at blive lidt ind. Det koster et par euro. Eller besøg det etnografiske museum som er indrettet i jobansættelsernes bygning. Her er en spændende samling, smukke haver i de tolv gamle søer og lille bote café. Og frem for alt skraber entréen på otte euro, at det er fred og ro. Til en aften i den gamle bydel, hvor dagsturisterne er væk, kan restaurant Marco Polo (Agou Parasentou 45-47) anbefales. Der er bare en del i en væg, men bagved ligger restauranten og en fin gårdhave. Senere på aften kan man nyde barlivet på den nærliggende Arionos-plads, for eksempel i Rock'n'Roll, som både har pub og CD-vigilanter på væggen, eller forlad den gamle bydel og tag til den nye og til haven The Last Butler (Amantou 45), hvor der er jazzet loungemusik og fantastiske cocktails.

Gå i stedet en tur på bymuren. Der er ind-

Kvinderne i Apollonia tog sagen i egen hånd, dannede et kooperativ og sælger nu hjemmelavede vareskåle.

De stærke kvinder

Der er ikke meget bohème-tilværelse over livet i de små landsbyer i bjergene midt på øen. I Apollonia har kvinderne indført på deres måde brødt med traditionerne. De har i fællesskab skabt et bageri og det første agraristiske kooperativ i Dodekaneserne, som de stolt fortæller.

De fremstiller brød og kager efter deres bedstemødres opskrifter, og i bageriet sælger de også andre lokale produkter som olivenolie, honning, tørrede bønner og marmelade.

Kooperativet blev dannet i 2005. Der er i dag ni kvinder bag vareskåle - og altid et par stykker mere, som lige kommer forbi for at hjælpe.

Udenfor sælger gamle traktorer forbi på vejen, og en hale galeri det fjerneste af udsigtsrejsende landsbydylen. Røg også ind i byens lille museum og se på overnatte frokosten på en af de to taverner.

Lidt og lidt. Judith Betak, njps@medier.dk

Op på toppen

For en dansker er det bjerge, som rejser sig lige bag Casa Cook (les side 6-7). Ad en lille godstid, der er markeret med hvilke parker møder på klipperne, kommer man ned en let udfordrende vandring op til en restaurant, som også reklamerer med at være lokalisme.

Lidt og lidt. Judith Betak, njps@medier.dk

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανθοπούλου Θ. (2006) Όψεις και Δυναμικές Επιχειρηματικότητας Γυναικών της Υπαίθρου στην Παραγωγή Τροφίμου. Μια πρώτη εμπειρική προσέγγιση (Περιφέρεια Πελοποννήσου) Εισήγηση στο 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της ΕΤ.ΑΓΡ.Ο Αθήνα 2-4/11/2006
- Αρτεμάκης Μιχάλης (1998) Εναλλακτικές μορφές – Πράσινος Τουρισμός στην Κρήτη στο : Τουρισμός και Οικονομία
- Ιακωβίδου Ο. (2006) Εμπειρίες στην Ανάπτυξη Αγροτουρισμού στην Ελλάδα
- Καραμίχας Τ. (2005) Ο ρόλος των συνεταιρισμών στην ανάπτυξη της υπαίθρου
- Καταστατικό Γυναικείου Συνεταιρισμού «Οι Απολλωνιάτισσες»
- Λαμπριανίδης Λότης (2005)
- Σφακιανάκης Μ. Κ (2000) Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Αθήνα, Εκδόσεις Έλλην
- Τομαράς Π. Λάγος Δ. (2005) Ο Αγροτουρισμός ως Παράγοντας Τοπικής Ανάπτυξης : Η περίπτωση της Ελλάδας. Αθήνα, Εκδόσεις Τόπος
- Τσάρτας Π. Θανοπούλου, Μ (1994) Γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί στην Ελλάδα. Μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας τους. Κέντρο Ερευνών Για τις Γυναίκες της Μεσογείου. Αθήνα, ΚΕΓΜΕ

Ιστοσελίδες

www.apolloniatisses.gr/

www.agrotourism.gr

www.in.g

www.minagric.gr

www.intravelereport.gr

www.woman.ch/index.php/en/